CAM O GOLDONI

EVANTAIUL

COMEDII; IN TREI ACTH

In româneşte, din ljmba Italiană, de
PETRE IOSIF

PERSOANELE:

Signor EVARISTO
Signora GERTRUDA, văduvă
Signora CANDIDA, nepoata ei
Baronul DEL CEDRO
Contele DI ROCCA MARINNA
TIMOTEO, spiţer
GIANNINA, ţărăncuţă
Signora SUZANNA, negustorită
CORONATO, hangiu
CRESPINO, cismar
MORACCHIO, ţăran, fratele Gianninei
LIMONCINO (Lămâioară), chelner de cafenea
TOGNINO, servitorul celor două doamne
SCAVEZZO, om de serviciu în birt

Scena reprezintă, o piaţetă din satul Case Nuove din regiunea milaneză.

Piesa a fost jucată pe scena Teatrului Naţional ,;Sf. Sava" din Bucureşti, în stagiunea de toamnă a anului 1948, cu următoarea distribuţie :

Signor EVARISTO . *Emil Botta*
Signora GERTRUDA . *Măria Voluntaru*
Signora CANDIDA . . *Emilia Cozachievici*
Baronul DEL CEDRO . *Ionescu-Gion*

Contele DI ROCCA MARINNA *Ionel Ţăranu*
TIMOTEO . . . . . *Jenică Constantinescu*
GIANNINA . . . . *Eugenia Popovici*
Signora SUZANNA . . *Măria Burbea*
CORONATO . . . . Al. 7. *Ghibericon*
CRESPINO . . . . . 77. *Nicolaide*
MORACCHIO 77. *Boroş*
LIMONCINO . . . . 7. *Focşa*
TOGNINO............................ 7. *Focşăneanu*
SCAVEZZO . . . . . *G. Gamă*

Direcţia de scenă: *Fernanăo de Cruciaţii*

Decoruri: *W. Siegfried*

A C T U L I

Toate personajele sunt în scenă.

Gertruda şi Candida stau pe terasă : prima împleteşte, cealaltă brodează iin gobelin.

Evaristo şi baronul, îmbrăcaţi în costume de vânătoare, tolăniţi în jotolii de paie, de care sunt sprijinite armele de vânătoare, sorb cafea din ceşti.

Contele, în haină de ţară, redingotă, pălărie de paie şi baston, şade lângă spiţerie citind o carte.

Timoteo, în spiţerie, pisează într'o piuliţă de bronz, pe marginea ferestrei deschise.

Giannina, în costum ţărănesc, şade lângă poarta casei sale torcând.

Suzanna, şezând lângă uşa prăvăliei sale, coase o albitură.

Coronato şade pe o băncuţă lângă birt, cu un caiet de socoteli şi un creion în mână.

Crespino, la măsuţa lui de lucru, lucrează la o *gheată fixată pe calapod.*

Moracchio, dincoace de casa Gianninei, spre rampă, ţine sfoara de care este legat v,n câine de vânătoare şi-i dă să mănânce pâine,

Scctvezzo, dincoace de birt, spre rampă, jumuleşte un pui de găină.

Limoncino, în picioare, lângă cei doi care beau cafeaua, aşteaptă ceştile ţinând o tavă în mână.
Tognino -mătură în faţa vilei.
Când se ridică cortina, nimeni nu rosteşte niciun cuvânt.

SCENA I

EVARISTO *(către baron):* Ei, ce spuneţi de cafeaua asta 7 BARONUL : Bună, bună...
EVARISTO : Eu zic că e delicioasă... Bravo, Signor Lămâioară, azi te-al întrecut...
LIMONCINO: Mulţumesc de compliment... dar... vă rog să nu-mi mai spuneţi Lămâioară...
EVARISTO: Ei, asta-i bună! Toată lumea te ştie aşa. Eşti celebru cu numele de Lămâioară. Toată lumea spune : haidem până la Case Nuove să luăm o cafea la Signor Lămâioară... Şi'n loc să-ţi pară bine...
LIMONCINO : Dar nu mă chiamă aşa, Signore.
BARONUL : Haide, haide, de azi'nainte îţi vom spune : Signor Portocală, sau: Signor Rodie. *(Soarbe din cafea).*
LIMONCINO : Vă atrag atenţia că nu sunt bufonul nimănui. *(Candida râde tarej.*
EVARISTO : Dumneavoastră ce părere aveţi, Signorina Candida ?
CANDIDA *(îşi face vânt cu evantaiul şi-l pune pe balustrada terasei):* Ce părere vreţi să am... E atât de nostim...
GERTRUDA: Haideţi, domnilor, lăsaţi băiatul în pace, face cafea bună şl e sub protecţia mea.
BARONUL : O, o, dacă e sub protecţia Signorei Gertruda i se va da respectul cuvenit. *(încet lui Evaristo):* Auzi? Vâdurioara 51 protejează...

EVARISTO (încet, *baronului} :* N"« rcxbLţi de râu pe Signora G-ertruda. E cea mai cuminte şl cea mai cinstită fem.ee din lume.

BARONUL *(ca înainte):* Mă rog... Da'şi dâ nişte aere de protectoare... ca şi domnul conte... care stă şi citeşte cu aerul ăsta de savant...

EVARISTO : O... de ăsta, da. Aveţi toată dreptatea. E un caraghios. Dar să-1 comparaţi cu Signora Gertruda...

BARONUL : El în felul lui, ea într'al ei. Pentru mine, îs caraghioşi amândoi.

EVARISTO : Şi ce găsiţi ridicul la Signora Gertruda ?...

BARONUL : Prea face pe înţeleaptă... Mândră... pozează...

EVARISTO : Iertaţi-mă, dar n'o cunoaşteţi.

BARONUL : Am o părere mult mai bună de Signorina Candida.

(Baronul şi Evaristo termină de băut cafelele. Se ridică şi dau ceştile lui Limoncino. Amândoi vor să plătească deodată. Baronul o ia înainte. Evaristo îi mulţumeşte cu un gest. Limoncino intră cu ceştile şi banii în cafenea. Timoteo începe să piseze mai tare).

EVARISTO: Da, aşa e... Nepoata are calităţi. *(Aparte):* Te pomeneşti că mi-e rival...

CONTELE *(grav):* Ei, Signor Timoteo 1

TIMOTEO : Ce doriţi ?

CONTELE : Ciocănitul ăsta al d-tale mă supără.

TIMOTEO : Scuzaţi-mă...

CONTELE: Nu pot citi, îmi spargi capul... -

TIMOTEO *(continuă, cerne, pisează mai departe) :* Iac'am terminat.

CRESPINO *(loveşte tare în calapod):* Signor conte doreşte sâ nu mai ciocănim.

CONTELE : Ce obrăznicie. Nu mai isprăviţi o-dată ?

CRESPINO : Signor illustrissimo, nu vedeţi ce fac?

CONTELE *(cu dispreţ):* Şi ce faci ?

CRESPINO : Vă repar papucii ăi vechi.

CONTELE : Ssst! taci din gură, obraznicule ! *(începe din nou să citească). (Crespino râde, ciocăneşte; şi Timoteo ciocăneşte).*

CONTELE *(răsucindu-se în scaun):* Simt că nu mai pot.

SCAVEZZO *(strigă râzând):* Moracchio !

MORACCHIO : Ce vrei, Scavezzo ? SCAVEZZO *(râde, bătându-şi joc de conte):* Signor conte.

MORACCHIO : Sst ! să nu te-audă. La urma urmei e nobil.

SCAVEZZO : N'are leţcae şi e lihnit de foame.

GIANNINA *(chemându-l) :* Moracchio !

MORACCHIO : Ce vrei ? GIANNINA : Ce-a spus Scavezzo ? MORACCHIO: Nimic, nimic. Vezi-ti de treaba ta.

GIANNINA : Ce frate drăguţ mai am şi eu. Numai aşa se poartă cu mine. Oh, de m'aş mărita odată. *(îşi întoarce supărată scaunul şi-şi reia înciudată torsul).*

SUZANNA : Ce e, Giannina ? Ce ţi s'a întâmplat 7

GIANNINA : Ah, Signora Suzanna. De-ai şti câte îndur... Nu cred să mai fie pe lume cineva mai mojic ca frate-meu.

MORACCHEO : Ee, Incaşa sunt eu. Şi ce viei î Câtă vreme stai la mine... G-IANIONA : La tine... Sper cî na mal am inult de îndurat. ***(1** carce supărate*J. EVARISTO: Ce e ' Ce s'a'ntamplat ? fJLui *Moracehio):* Dece necăjeşti Cată. ? (Se aj>7opie de eaj : Săiacuţ.a de ea... GIAÎNIONA : Uite aşa mă chinuese îivtr'una. MORACCHIO : Toate

vrea să le ştie. EVARISTO : Haide, haide, ajunge.
BARONUL *(Candidai):* Are inirnă tună Signor Evaristo.
CANDIDA *(cu puţină căldură):* Da, aşa mi se pare şi mie. GERTRUDA *(Candidei) :* Mare lucru! Se bagă în treburile altuia în loc să-şi vadă de ale lui.
BARONUL : Iaca astea's înţelepciunile pe care eu nu le pot înghiţi. CRESPINO *(aparte, lucrând):* Săraca Giannina, când o fi nevasta mea, n'o s'o mai chinuiască tâlharul ăla.
CORONATO *(aparte):* Da, vreau s'o iau de nevastă. De-ar fi numai s'o scap de frate-său.
EVARISTO *(apropiindu-se de baron):* Ei, domnule baron, plecăm ?
BARONUL : Drept să-ţi spun, nu prea am chef azi de vânătoare. Mă simt încă obosit de ieri....
EVARISTO : Cum doriţi. Mie însă îmi permiteţi să plec.
BARONUL: Da' vă rog ! Cu atât mai bine. Pot să-mi încerc în linişte norocul cu Signorina Candida.
EVARISTO: Moracchio!
MORACCHIO : Signore ?
EVARISTO : Ai dat de mâncare câinelui ?
MORACCHIO : Dat.
EVARISTO : Ia-ţi puşca şi să mergem.
MORACCHIO: Imediat. Mă duc s'o iau. *(Giannine i) :* Na, ţine !
GIANNINA: Ce să ţin?
MORACCHIO: Ţine câinele până mă'ntorc.
GIANNINA : Dă-1 încoa, necioplitule. *(Ia câinele şi-l mângâie. Moracchio intră în casă).*
CORONATO (aparte): Bună fată. Abia aştept sa

fie a mea.

CRESPINO *(aparte):* Cu câtă drăgălăşenie mângâie. Dacă se pricepe să mângâie aşa un câine, cu atât mai mult o să ştie să-şi alinte bărbatul.

BARONUL : Scavezzo !

SCAVEZZO *(se apropie):* Signore?

BARONUL : Ia puşca aia şi du-o în camera mea.

SCAVEZZO : Da, signore. Asta cel puţin e bogat si darnic. Nu cum e calicul ăla de conte. *(Duce puşca în birt).*

EVARISTO *(baronului):* Aveţi de gând să rămâneţi azi aici ?

BARONUL : Da, şi vă aştept cu plăcere. *(Către doamne):* Signorine, vă salut cu respect. *(Aparte):* Plec, să nu dau de bănuit. *(Lui Coronato):* Mă duc în camera mea. Azi, pregăteşte masa pentru două persoane. *(Intră în cameră).*

•CORONATO : Poftiţi vă rog, veţi fi servit.

SOUA II *IMLor&cchic, Ivciisto* si *ceikilţL).*

MORACCHIO (iese cii *jpuşcc din* ce să, iff. cciiuZe-*iela Gicnninti):* Aici's, Signoie. [Lui *Ira-ristc):* Sunt gata.

EVARISTO (lui Itf crace Ti io J: Să mergem, *(la. ca, xiresâncLu-se celoi doua doamne):* Doamnele mele, cu voia iurnneavoastiă, rxă duc să mă distrez puţin cu puşca.

GERTRUDA : Da, vă rog, şi petrecere frumoasă.

CANDIDA : Vă **ure2** noroc şi vânat bun.

EVARISTO (Candidei, în timp ce *îşi aşează puşca, şi celelalte unelte vânătoreşti):*

Sunt sigur de noroc pentrucă mi l-aţi urat d-voastră.

CANDIDA *(Gertrudei) :* E 'ntr'adevăr drăguţ, signor Evaristo.

GERTRUDA : Mda. Aşa e. Drăguţ şi ou tact. Dragă nepoată, să nu te încrezi în nimeni, până nu ştii cu cine ai de a face.

CANDIDA : Dece-mi spui asta, scumpă mătuşă ?

GERTRUDA: Pentrucă de câtva timp mă simt îndreptăţită s'o spun.

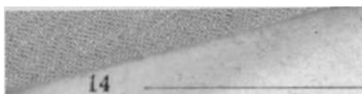
CANDIDA : Nu cred să fi greşit cu ceva...

GERTRUDA: Nu, nu mă pot plânge de tine ; însă îţi atrag atenţia să rămâi mereu aşa.

CANDIDA *(aparte):* Ah, e prea târziu. Sunt grozav de îndrăgostită.

EVARISTO *(lui Moracchio):* Da, e'n regulă... Să mergem. *(Plecând, salută, pe cele două doamne) :* încă odată, prea umilul dumneavoastră servitor.

GERTRUDA *(se* ridică *în picioare şi-i face* o *reverenţă):* Prea supusa...

CANDIDA *(se ridică şi ea, atinge evantaiul care cade în. stradă):* Prea umilă servă.

EVARISTO *(ridicând evantaiul de jos):* Oh !

CANDIDA : Nu face nimic.

GERTRUDA: Nu vă necăjiţi degeaba.

EVARISTO : S'a rupt; îmi pare nespus de rău.

CANDIDA : Nu-i nimic : e un evantai vechi.

EVARISTO : Dar, s'a rupt din cauza mea. >

GERTRUDA: Nu vă mai necăjiţi pentru atâta lucru.

EVARISTO : Daţi-mi voie să am cinstea să-1... *(Vrea să-l ducă în casă).*

GERTRUDA: Da nu vă mai deranjaţi. Daţi-1 servitorului. *(Chiamă):* Tognino !

TOGNINO *(Gertrudei):* Signora?

GERTRUDA: Ia evantaiul.

EVARISTO: Dacă nu-mi daţi voie... ţine-1. *(Dă evantaiul lui Tognino care-l ia şi intră în casă).*

CANDIDA : Ai văzut cât de necăjit este că s'a rupt evantaiul!

GERTRUDA : Un om bine crescut nu poate reacţiona altfel. *(Aparte):* Las'că ştiu eu. E şi ceva dragoste la mijloc.

SCENA III

(Tognino pe terasă dă evantaiul doamnelor. Ele îl examinează şi-l repară. Evaristo, Suzanna şi ceilalţi).

EVARISTO : îmi pare foarte rău că evantaiul s'a rupt din cauza mea; să vedem ce se mai poate face. *(încet, Suzannei):* Signora Suzanna ?

SUZANNA: Signore ?

EVARISTO : -Aş vrea si-ţi spun c«va. Haidcm în prăvălie.

SUZANITA : Vi icg. Cu plăcere. Poftim, intraţi!
EVARISTO : Moracchio ! MORACCHIO : Signore ?
EVARISTO : la-o'aainte şi aşteaptă-nil la marginea pădurii. Tin şi ea îndată. *(Intră cu Su-zanna).*
MORACCHIO : Dacă-şi pierde timpu'aşa, o să vânăm castraveţi... (Pleacă *cu câinele).*
GIANNINA *(aparte, împletind):* Bine c'a plecat frate-meu. Abia aştept să văd ce-a păţit Crespino.
CONTELE (citind,): Oh, oh, bună... bună... formidabil ! Signora Gertruda...
CRESPINO : Ce grozăvie aţi găsit acolo, domnule conte ?
CONTELE : Ce te bagi ? Ce te pricepi tu ?... Un ignorant ?
CRESPINO *(bate tare în calapod):* Pun rămăşag că ştiu mai multe ca el.
GERTRUDA : Ce doreşte signor conte ?
CONTELE : D-voastră, care sunteţi o femee de spirit... De-aţi şti ce citesc eu acuma... o adevărată capodoperă.
GERTRUDA : Vreo poveste ?
CONTELE *(cu dispreţ):* Ee !!
GERTRUDA : Un tratat de filosofie ?
CONTELE *(ca mai sus) :* Oo !
GERTRUDA : Vreo piesă muzicală ?
CONTELE *(ca mai sus):* Aşi !
GERTRUDA : Atunci ce este ?
CONTELE : Un lucru extraordinar, minunea minunilor, o traducere din franţuzeşte, o nuvelă căreia i se spune... aşa... vulgar, fabulă.
CRESPINO *(bate tare în calapod):* Auzi al dracului ! O fabulă... Extraordinară... Minunea minunilor !
GERTRUDA : De Esop ?
CONTELE : Nu...
GERTRUDA : E de Monsieur de La Fon taine ?
CONTELE : Nu ştiu de cine e, dar ce importanţă are ? Vreţi s'o ascultaţi 7
GERTRUDA: Cu plăcere.
CONTELE : Un moment. *(Caută hârtia):* Oh, am pierdut semnul... CRESPINO : Foarte bine. Las' că-1 găsesc eu... CANDIDA *(Gertrudei):* Dumneata, care citeşti

numai cărţi bune, vrei s'asculţi fabule ?
GERTRUDA : Şi dece nu ? Dacă sunt scrise cu spirit, te instruesc şi sunt foarte amuzante.
CONTELE : Oh, iată ; l-am găsit... Ascultaţi... CRESPINO (bate *tare):* Ia uite al dracului. A găsit semnul! CONTELE *(lui Crespino):* Iar începi ? CRESPINO *(contelui, continuând să bată):* Nu vreţi să vă dreg tocurile ?

(Timoteo începe din nou să piseze tare în piuliţă).

CONTELE : Acum începe şi ciumatul ăsta. Termină odată, domnule...
TIMOTEO *(pisează):* Signore, asta-i meseria mea.
CONTELE *(Gertrudei):* Ascultă : A fost odată o fecioară atât de frumoasă... *(Lui Timoteo):* Dar termină odată, pentru numele lui Dumnezeu... Du-te şi pisează în altă parte.
TIMOTEO *(pisează):* Vă rog să mă iertaţi, Signo. re, eu plătesc chirie pentru locul ăsta.
CONTELE: Ei, du-te dracului cu nenorocirea asta de piuliţă. Nu se mai poate citi. Nu mai pot răbda. Signora Gertruda, vin la dumneavoas-
tră. O să auziţ-i o bucată iară, ce minunăţie. ce lucru nemaiauzit *(Ciocăneşte cartat tu degetele* pi *intre In tesa. Gertrudei),*
GERTRUDA: E cam îndrăzneţ spiţerul. Haidem să-1 primim pe Signor cente. CANDIDA : Du-te dumneata, stil că, mie im-mi plac fabulele. GERTRUDA: Ei, şi ? -vino cu mine. Aşa cere buna cuviinţă. CANDIDA : Ah.., Contele ăsta !
GERTRUDA: Ia ascultă, scumpă nepoată. Dacă vrei să fii respectată, să respecţi pe alţii la rândul tău. Haide, haide. CANDIDA *(se scoală să plece):* Bine, bine, viu numai pentru dumneata.

SCENA IV *(Evaristo şi Suzanna ies din prăvălie). (Candida, Suzanna şi aceiaşi).*

CANDIDA *(uitându-se înapoi)*: Ia te uită ! Signor Evaristo e tot. aici! N'a plecat la vânătoare ? Tare aş vrea să ştiu dece.

SUZANNA *(lui Evaristo):* Puteţi să fiţi mulţumit, şi vă rog să mă credeţi că v'am dat e-vantaiul la un preţ foarte mic.

EVARISTO *(aparte):* A plecat Signorina Candida, îmi pare rău că n'ai altul mai bun.

SUZANNA : N'am altul. Ăsta e ! Ultimul evantai care mi-a mai rămas.

EVARISTO : Bine, n'am încotro. II iau p'ăsta.

SUZANNA *(râde):* îmi închipui că vreţi să-1 faceţi cadou.

EVARISTO: Se'nţelege. Doar nu 1-arn luat pentru mine.

SUZANNA : Signorinei Candida ?

EVARISTO *(aparte):* E puţin cam, prea curioasă Suzanna. Ce te face să crezi că vreau să-1 dau Signorinei Candida ?

SUZANNA : Am văzut când s'a rupt evantaiul ei.

EVARISTO : Se poate, dar ăsta îmi trebue pentru altcineva.

SUZANNA *(se aşează şi lucrează):* Bine, bine, daţi-1 cui vreţi. In definitiv, eu nu mă bag în treburile altora.

EVARISTO *(aparte, apropiindu-se de Giannina).* Nu se bagă, dar se amestecă. De data asta nu i-a mers.

CANDIDA *(înaintează puţin):* Are secrete cu ne-gustorita. Mor de curiozitate să ştiu despre ce e vorba.

EVARISTO *(încet, apropiindu-se de Giannina):* Giannina !

GIANNINA *(şezând, lucrează):* Signore ? EVARISTO : Te-aş ruga să-mi faci un mare bine. GIANNINA : Oh, desigur. Sunt gata. Cu ce vă pot servi ?

EVARISTO : Ştiu că Signorina Candida ţine mult la tine.

GIANNINA : Da Signore, e foarte bună cu mine.

EVARISTO : Mai mult, mi-a vorbit şi m"a rugat să pun un cuvânt bun pe lângă fratele tău.

GIANNINA *(ţese cu necaz) :* Mare nenorocire pe capul meu. Fără tată, fără mamă... La cheremul unui frate care e o fiară. Da, Signore. o adevărată 'iară.

EVARISTO : Ascultă-mă.

GIANNINA *(mândră, toarce):* Da, poftim, vorbiţi. Torsul nu-mi astupă urechile.

EVARISTO *(apciXe, iro%|<) :* O ti iiate-său un zspscit. Dai, nici ea nu-i mai "brează.

SUZANNA *(aparte):* Să fL cuimipăiat evantaiul pentru Giannina *l*

(Coronctc si *Crespinc sunt curioşi* să ***ştie*** ce spitue Euarist» Gian?tinei si i^i *lungesc gitiirile si* ***CAiie.).***
CANDIDA fopcrte, *înaintează pe terasă):* Secieic cu negustorita, secrete cu Giannina. Nu mai înţeleg nimic.

EVARISTO *(Gianninei):* Pot sâ-ti cer un serviciu ?
GIANNINA : Nu v'am mai spus odată că da? Nu v'am spus că vă stau la dispoziţie? Dacă vă. supără furca, pot s'o arunc. *(Se ridici şi svârle turca enervată).*

EVARISTO *(aparte):* Aş lăsa-o în plata Domnului, dar am nevoie de ea.

CANDIDA *(aparte):* Ce-o mai fi şi povestea asta/
CRESPINO *(aparte, cu gheata şi ciocanul în mână,* ***se*** *ridică şi înaintează puţin):* Mi se pare că se cam înfierbântă la vorbă.

SUZANNA *(aparte, trăgând cu urechea):* Pentru un cadou nu s'ar înfuria.

GIANNINA *(lui Evaristo):* Ei, vorbiţi odată, suni gata să vă ascult.
EVARISTO: Fii bună, Giannina.

GIANNINA: Nu ştiu să fi fost vreodată rea. ..
EVARISTO : Ştii că Signorina Candida şi-a rupt evantaiul.

GIANNINA *(îmbufnată):* Ştiu. Signore. EVARISTO: Am cumpărat un alt evantai deia prăvălie.
GIANNINA (aceia? *joc):* Asta-i bine.

EVARISTO: Da, dar n'aş vrea s3 ştie Signor» Gertruda.
GIANNINA fca mai *sus):* Şi asta-i bine. EVARISTO: Şi aş vrea să i-1 dai tu pe furiş. GIANNINA *(acelaş joc):* Asta nu e bine. Nu pot să vă servesc. EVARISTO (aparte;: Ce răspuns de ţoapă. CANDIDA *(aparte):* Mă face să cred că pleacă la vd-nătoare şi când colo rămâne aici. ' CRESPINO *(aparte):* Ce n'aş da să aud ce spun!"

(înaintează făcându-se că lucrează).

CORONATO *(înaintează făcându-se mereu că socoteşte):* Mor de curiozitate. EVARISTO *(Gianninei):* Dece nu vrei să-mi fac£ serviciul ăsta? GIANNINA: Pentrucă n'am învăţat încă meseria asta frumoasă. EVARISTO: Prea iei lucrurile în tragic. Signorina Candida te iubeşte mult de tot. GIANNINA: Asta aşa e, dar în chestii d'astea— EVARISTO *(in timp ce vorbeşte, se întoarce şi-i zăreşte pe cei doi trăgând cu urechea):* Ce-căutaţi voi aici? CRESPINO: Eu lucrez, Signore. *(Pleacă şi se aşează).*

CORONATO: Da' ce, n'am voie să socotesc plim-bându-mă ? (Pleacă *şi el şi se aşează).*

CANDIDA *(aparte):* Se vede că au secrete serioase.

SUZANNA *(aparte):* Ce dracu' o fi având asta că toţi bărbaţii fug după ea? GIANNINA: Dacă n'aveţi altceva să-mi spuneţi, m'apuc iar de tors. *(Ia fusul).* EVARISTO : Signorina Candida m'a rufiat să mă

interesez de tine, să capeţi o zestre.,. Să te poată lua de nevastă Crespino GIANNINA *(schimbă tenul, aruncă fusul):* Va rugat?

EVARISTO: Da, şi eu i-am promis că se face. GIANNINA: Unde ,e evantaiul? EVARISTO: Aici in buzunar.

GIANNINA: Daţi-1 încoace, daţi-ı încoace; dar sâ nu ne vadă cineva.-EVARISTO : Iată-1. *(I-l dă pe ascuns).* CRESPINO *(aparte, intimând gâtul):* I-a dat ceva. CORONATO *(acelaş joc):* Ce i-o fi dat? SUZANNA *(aparte):* A, desigur, i-a făcut cadou evantaiul.

CANDIDA (aparte): Oh, da. Evaristo mă înşeală. Baronul are dreptate. EVARISTO *(Gianninei):* Numai, te rog, rămâne între noi.

GIANNINA: Lăsaţi pe mine, fiţi fără **grija.** EVARISTO: Adio. GIANNINA: Vă salut cu respect. EVARISTO: Mă

bizui pe tine. GIANNINA: Şi eu pe d-ta. *(Ia fusul, se aşează şi toarce).*

EVARISTO *(vrea să plece, dar o zăreşte pe Candida pe terasă. Aparte):* A, iat-o iar pe terasă. Dacă aş putea s'o previn. (Se *uită împrejur, vrea să-i vorbească):* Signorinâ Candida! *(Candida îi întoarce spatele şi pleacă fără să-i răspundă).* Ce-o mai fi şi asta? Mă dispreţueşte? Nu se poate.... Ştiu că mă iubeşte şi ştie că eu o ador... Acu'n-ţeleg... Trebue să fi băgat de seamă ceva mă-tuşi-sa **şi** se fereşte... Da, da, asta e. Dar trebue să termin odată cu povestea asta. Tre-

bue să-i vorbesc Signorei Gertruda şi sa obţin dela ea cel mai preţios dar ; pe Candida. *(Pleacă).* GIANNINA *(torcând):* Asta aşa e. Mă simt îndatorată faţă de Signorina Candida care se gândeşte la mine. Se poate să nu fac şi eu ceva pentru ea ? Intre noi, fetele, putem sâ ne facem servicii, fără să fie nimic rău în asta.

CORONATO *(se ridică şi se apropie de Giannina):* Afaceri importante, secrete mari cu Signor Evaristo ! GIANNINA : Ce te amesteci dumneata ? Şi ce te priveşte ? i

CORONATO : Dacă nu m'ar privi, nu m'aş amesteca.

(Crespino se ridică încet, încet, şi vine în spatele lui Coronato să asculte). GIANNINA : D-ta nu eşti nimic cu mine şi n'ai niciun drept asupra mea. CORONATO : Dacă deocamdată nu-s nimic, o să fiu în curând.

GIANNINA : Zău ? Cine ţi-a spus ?

CORONATO : Mi-a spus-o şi mi-a făgăduit, ba mi-a dat şi cuvântul acela care poate să şi-I dea şi care are drepturi asupra dumitale.

GIANNINA *(râzând) :* Frate-meu te pomeneşti ?

CORONATO :' Da, fratele dumitale. Şi am să-i spun totul, secretele, socotelile, cadourile...

CRESPINO : Hei, hei, încetişor amice..*(Trece între cei doi).* Ce ai dumneata cu fata asta ?

CORONATO : N'o să-ţi dau ţie socoteală.

CRESPINO *(Gianninei):* Şi dumneata ce secrete ai cu Signor Evaristo ?

GIANNINA : Ia mai lăsaţi-mă'n pace amândoi şi nu-mi mai bateţi capul. CRESPINO fGian.nin.eiJ; Vreau să ştiu cu orice preţ.

CORONATO : Ce'nseamnă acest „vreau" ? Dă ordine acasă la tine. Giannina mi-a fost promisă mie de frate-său.

CRESPINO : Mie mi-a dat cuvântul chiar ea, şi face mai mult un cuvânt al surorii decât o sută de ale fratelui.

CORONATO *(lui Crespino):* Pe chestia asta o să ai de furcă cu mine.

CRESPINO : Ce ţi-a spus Signor Evaristo ?

GIANNINA : Du-te dracului.

CRESPINO : Să-i fi cumpărat un cadou ?

CORONATO : L-am văzut ieşind din prăvălie. Am s'o'ntreb pe negustoreasă. *(Fuge la Su-zannaf.*

GIANNINA : Eu nu spun nicio vorbă... Numai Suzanna...

CORONATO *(Suzannei):* Spune-mi, te rog, ce-a cumpărat dela dumneata Signor Evaristo ?

SUZANNA *(râzând) :* Un evantai.

CRESPINO : Dumneata ştii ce i-a dăruit Gianni-nei?

SUZANNA *(ca mai sus):* E, asta-i bună! Evantaiul.

GIANNINA *(ţipând la Suzanna):* Nu-i adevărat.

SUZANNA *(Gianninei ridicându-se):* Cum, nu-i adevărat ?

< '< >KONATO *(Gianninei, cu asprime):* Să văd e-vantaiul !

CRESPINO *(dă un brânci lui Coronato):* Dumneata n'ai ce să te bagi. *(Gianninei):* Vreau ! S văd evantaiul.

(Coronato ridică mâna şi-l ameninţă pe Cres-*pino).*

CRESPINO *(face la fel):* Isprăveşte, că te tac praf. Dă-i drumu' lui Crespino.

GIANNINA *(Suzannei):* Asta-i din cauza dumitale.

SUZANNA *(Gianninei, cu dispreţ) :* Uin cauza mea ?

GIANNINA : Eşti o palavragioaică ! SUZANNA *(înaintează ameninţătoare):* Eu, palavragioaică ?

GIANNINA *(ridicând fusul):* Ia-o din loc, câ jur pe Dumnezeu că... SUZANNA *(retrăaăndu-se):* Plec. nu face de mine.

GIANNINA : Nu face de ea ?

SUZANNA: Eşti o ţărancă şi te porţi aşa cum eşti, *(Fuge în prăvălie).* GIANNINA *(vrea să fugă după ea. Crespino o opreşte):* Lasă-mă'n pace. CRESPINO *(energic):* Dă să văd evantaiul ! GIANNINA: N'am niciun evantai.

CORONATO *(Gianninei):* Ce ţi-a dat Signor E-varisto ?

GIANNINA *(lui Coronato):* Ce-ti pasă, neruşina-tule !

CORONATO *(se apropie de Giannina):* Vreau să ştiu.

CRESPINO *(îl respinge):* Nu te băga. Ţi-am mai spus-o.

GIANNINA : Nu aşa trebue să te porţi cu fetele cinstite. *(Se apropie de casa sa).* CRESPINO *(apropiindu-se d° ea):* Mie-mi spui, Giannina ?

GIANNINA *(se apropie mai mult de casă):* Signor, nu !

CORONAIO *[îl împinge* pe CresyiTo pi se *cjio-pie de Cian-nina):* Eu, eu am dreptul ss ştiu.

GIANNINA : ta-o din Loc. *[Intră, în casă* fcr&tifcm-*iu-i* tisa £n uns,).

CRESPINO: Bravo !

CORONATO: Să-mi facă mie una ca asta"? (Lui *Cresţtino)*: Dumneata eşti de -vină. (71 ctm«-

CRESPINO : Eşti obraznic.

CORONATO *(ameninţăndu-l):* Simt că mi se'n-fierbântă sângele.

CRESPINO : Nu mi-e frică de dumneata.

CORONATO *(energic):* Giannina va fi a mea.

CRESPINO : Ba n'are să fie niciodată, şi dacă s'ar întâmpla, jur pe...

CORONATO : Ce sunt ameninţările astea ? Cu cine crezi că ai de a face ?

CRESPINO : Eu sunt un om cumsecade şi cunoscut.

CORONATO: Şi eu ce sunt? CRESPINO : Habar n'am. CORONATO : Sunt hangiu

cinstit. CRESPINO : Cinstit ? CORONATO : Cum ? Te'ndoeşti ? CRESPINO : Nuuu. Eu nu. CORONATO : Da'cine ? CRESPINO : Tot satu'ăsta.

CORONATO : Ee, amice, nu poate să fie vorba de mine. Eu nu vând talpă veche drept talpă nouă.

CRESPINO : Nici eu nu vând apă în loc de vin, nici oaie în loc de berbec, şi nici nu umblu nopţile să fur pisicile să le vând drept miei sau iepure...

CORONATO *(ridică mâna):* Jur pe...

CRESPINO *(la fel):* Ei ?

CORONATO *(bagă mâna în buzunar) 1* La dr&cu r

CRESPINO *(fuge la măsuţă să ia o sculă):* Mâna'n buzunar, hai ! CORONATO *(fuge şi apucă banca):* N'am cuţitul la mine...

(Crespino aruncă scula şi ridică scaunul spiţerului. Sunt gata să se lovească).

SCENA V *(Timoteo, Scavezzo.* Aceiaşi).

TIMOTEO *(din spiţerie, cu piuliţa în mână).*

LIMONCINO *(din cafenea, cu un lemn).*

SCAVEZZO *(din han, cu o frigare).*

CONTELE *(din casa Gertrudei, se repede să-i despartă) :* Ehei, opriţi-vă, vă ordon ! Sunt eu, bestiilor... Contele de Roccamonte. Hei, bestiilor, opriti-vă. Vă poruncesc ! *(Se teme totuşi să nu încaseze vreuna).*

CRESPINO *(lui Coronato) :* Ai noroc că port respect domnului conte.

CORONATO : Da, da, mulţumeşte domnului conte, altfel îţi fărâmam oasele.

CONTELE : Haide, haide, linişţiţi-vă. Vreau să ştiu dece vă certaţi. Voi ăştilalţi, plecaţi de aici. Sunt eu aici. Nu mai e nevoie de nimeni.

TIMOTEO: E rănit cineva ? *(Limoncino şi Scavezzo pleacă).*

CONTELE : Ai fi vrut să-şi spargă cineva capul, sau să-şi fi rupt un picior, să-şi fi scrântit o mână, numai aşa ? Să-ţi arăţi talentul şi isteţimea.

TIMOTEO : Eu nu doresc râul nimănui ; dar La nevoie, mă rog, dacă sar iâni, daca li s'ar rupe sau li s'ar sparge ceva, i-aş servi fcjicu-ros. Mai ales întrimuL din asemenea cazuri aş servi-o din toată inima pe Sigrnoria Voastră, illustrissimă.

CONTELE : Eşti impertinent. Am sa te expediem de aici din sat.

TIMOTEO : Oamenii onorabili nu se expediază aşa de uşor.

CONTELE : Ba se expediază, spiţerii nepricepuţi, impertinenţi, impostori, aşa ca dumneata.

TIMOTEO : Mă mir că tocmai dumneavoastră vorbiţi aşa, Signore. Dumneavoastră care fără pilulele mele aţi fi fost demult pe lumea cealaltă.

CONTELE: Obraznicule.

TIMOTEO : Ştiţi, pilulele, pe care încă nu mi le-aţi plătit. *(Pleacă).*

CORONATO *(aparte):* Dacă e aşa, contele ar putea să-mi fie de folos.

CONTELE : Ei, ce s'a întâmplat ? Ce v'a apucat ? Pentru ce vă, certaţi ?

CRESPINO : Iertaţi-mă, am crezut că e tâlharul celălalt de Coronato. Să vă spun, JSignor conte... Nu mi-e ruşine s'o spun faţă de toată lumea... o iubesc pe Giannina.

CORONATO : Şi Giannina trebue să fie a mea.

CONTELE : Aha, am înţeles. Război amoros. Doi campioni ai lui Cupidon. Doi bravi rivali. Doi pretendenţi la mâna frumoasei Venus, frumoasa zeiţă din Case Nuove. *(Râde).*

CRESPINO : Dacă vreţi să vă bateţi joc de mine... (Vrea să *plece).*

CONTELE *(îl opreşte):* Nu, nu, vinohcoa.

CORONATO : Chestia e foarte serioasă, vă a-sigur.

CONTELE : Da, da, cred şi eu. Iubiţi amândoi şi sunteţi rivali.. Măi să fie al naibii. Ia uite ce coincidenţă. Parc'ar fi fabula pe care am citit-o Signorei Gertruda. *(Arată cartea, o deschide şi citeşte):* „A fost odată o fecioară atât de frumoasă"...

CRESPINO : Am mai auzit-o.

CONTELE : Unde pleci ? Vino'ncoa.

CRESPINO : Prefer să vă dreg papucii.

CONTELE : Bine, bine, du-te şi vezi să fie gata până mâine dimineaţă.

CORONATO : Şi mai ales vezi să nu-i dregi cu talpă veche.

CRESPINO : O să vin la dumneata să-mi dai talpă nouă.

CORONATO: Eu nu sunt cârpaci.

CRESPINO : N'are a face, o să-mi dai piele de cal, piele de pisică... (Pleacă). CORONATO (apartej: Oh ! Asta moare de mâna mea.

CONTELE : Ce-a spus de pisici ? Nu care cumva ne dai să mâncăm carne de pisică ?

CORONATO : Signore, eu sunt un om cumsecade... Nemernicul ăla mă bârfeşte peste tot.

CONTELE : Ei, da, asta-i pasiunea şi rivalitatea. Aşa dar, o iubeşti pe Giannina ?

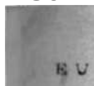
CORONATO : Da, Signore, şi tocmai voiam să vă rog să-mi acordaţi protecţia dumneavoastră.

CONTELE : Protecţia mea ? *(Dându-şi aere):* Bine, bine, vom vedea. Eşti sigur că şi fata răspunde dragostei dumitale ?

CORONATO : Să vă spun drept, aş crede că ţine mai mult la ăl'lalt, decât la mine.

CONTELE: Rău.

CORONATO : Da' eu am cuvântul lui frat'său.

T A I U 1* __-________________■-----------
2>

COATELE : Nu treltue să te bizui prea mult pe-el.
CORODATO : Mcracchio mi-a spus că pot sâ fii* sigur.
CONTELE *(energic):* Asta-i bună; dar nu poţi saşi ieşti fata.
CORONATO: Frat'sâu are drepturi asupra ei.
CONTELE *(cu căldură}:* Nu e adevărat; fratele nu poate avea niciun drept asupra ei.
CORONATO : Da' protecţia dumneavoastră ?
CONTELE : Protecţia mea e sigură ; protecţia mea e preţioasă, protecţia mea e puternică. Dar un cavaler ca mine nu poate cântări, nu poate dispune de inima unei femei.
''()RONATO : Da' la urma urmei nu e decât o ţărancă.
CONTELE: Ce importanţă are asta? Femeia-i femee ; eu fac distincţie de grade, deosebesc rangul, condiţiile, dar respect cu stricteţe sexul.
I!(>RONATO : Am înţeles. Protecţia lui nu face doi bani!
CONTELE: Cum stai cu vinul? Ţi-ai procurat din ăl bun ?
<!()RONATO : Am un vin... perfect, excelent, delicios.
CONTELE: Aş vrea să-1 gust şi eu. Anul ăsta. al meu mi-a ieşit prost, i '< iRONATO (aparte): L-a vândut acu' doi ani, CONTELE: Dacă-i bun, cumpăr dela dumneata. CORONATO (aparte): M'am ars. I ONTELE : Ai înţeles? CORONATO: Am înţeles. Mă manevrează, i'(>NTELE : Mi-a venit o idee grozavă. I'ascultă-Ce-ar fi dacă aş vorbi eu cu fata, şi cu bi

nişorul aş face-o să fie mai binevoitoare faţă de dumneata ?

CORONATO : Da, da. S'ar putea ca vorbele dumneavoastră s'o schimbe în favoarea mea.

CONTELE : In sfârşit, dumneata meriţi să fii preferat.

CORONATO : Cred şi eu... Intre mine şi cârpaciul ăla...

CONTELE : Oh, nici nu se poate face vreo comparaţie... Un om ca dumneata, curat, bine crescut, onorabil...

CORONATO : Sunteţi prea bun cu mine.

CONTELE : Ş'apoi, e adevărat, eu respect femeile ; dar tocmai de aia, purtându-mă aşa cum mă port cu ele, le conving să facă pentru mine ceeace n'ar face pentru nimeni altul.

CORONATO : Aşa credeam şi eu, însă m'ati făcut să-mi pierd orice speranţă.

CONTELE : Eu sunt ca avocaţii ăia care pun mai întâi în faţă greutăţile. Insă, dumneata, amice, eşti proprietarul unui han foarte bun. Eşti în stare să întreţii cu cinste o nevastă. Ai încredere în mine. Am să mă ocup de dumneata.

CORONATO : Mă las în seama protecţiei dvs.

CONTELE : Ţi-o promit, ţi-o acord.

CORONATO : Dacă aţi binevoi să vă deranjaţi pentru a gusta din vinul meu ?

CONTELE : Dar, în sfârşit. Nu văd niciun inconvenient să intru în casa dumitale.

CORONATO : Poftiţi, vă rog.

CONTELE: Bine onorabile. *(Ii pune mâna pe umăr).* Să mergem. *(Intră).* CORONATO : Două, trei butoiaşe de vin, oţetit dar face. *(Pleacă).*

CORTINA

ACTUL II

SCENA I

UZANNA *(singură, iese din prăvălie şi aşează marfa):* Mare ispravă şi în satul ăsta ! Pe ziua de azi nu am vândut decât un evantai, şi pe ăsta la un preţ de nimic... L-am dat aşa ca să scap de el. Ai de le dă mâna se duc să cumpere dela oraş. Dela nepricopsiţii ăştia, puţine speranţe... mare nebună mai sunt să-mi pierd timpul pe aici printre bădăranii ăştia neciopliţi, lipsiţi de respect... Nu sunt în stare să facă nicio deosebire între o negustoriță şi alea care vând lapte, salată şi ouă. Educaţia pe care am primit-o la oraş , nu-mi serveşte la nimic aici la ţară. Toate la fel şi toţi otova : Suzanna, Giannina, Mar-gherita, Lucia, negustoreasa, aia care paşte caprele, ţăranca, din toate un singur snop ! E adevărat, puţin se deosebesc aceste două doamne, şi asta e mare lucru ! Puţin, prea puţin. Cât despre obraznica aia de Giannina, pentrucă se bucură de niţică protecţie, crede că e ceva de capul ei. I-a făcut cadou un evantai! Ei şi ! Ce să facă o ţărancă cu un evantai ? O să aibă o mutră ! O să-şi facă vânt... uite, aşa. Să-ţi vie rău, nu alta. Câte-

odată te bufneşte râsul, iar altădată te apucă furiile. Aşa sunt eu... eu, care sunt bine crescută, nu pot să sufăr necioplіţii. *(Se vi-sează şi lucrează).*

SCENA II

(Candida iese din vilă. Aceeaşi).

CANDIDA : Nu mă liniştesc până nu limpezesc lucrurile. L-am văzut pe Evaristo ieşind din prăvălie şi apoi ducându-se la Giannina. Nu mai încape nicio îndoială, i-a dat ceva. Să vedem ce spune Suzanna. Are dreptate mă-tuşă-mea : să nu te'ncrezi în bărbaţi până nu-i cunoşti bine. Vai de mine ! Dacă cumva mă'nşeală ! E prima mea dragoste. N'am iubit pe nimeni până la el. (încet, *încet, s'a apropiat de Suzanna).*

SUZANNA : Oh, Signorina Candida, prea umila dumneavoastră servitoare. (Se *ridică).*

CANDIDA: Bună ziua, Signora Suzanna, la ce lucrezi ?

SUZANNA : E, uite-aşa, să-mi treacă timpul, îmi fac o bonetă. CANDIDA : E de vânzare ?

SUZANNA: Da, da, de vânzare, dar numai Dum-nezeu ştie când.

CANDIDA : Se poate să am şi eu nevoie de o bonetă de noapte.

SUZANNA : Am câteva gata. Nu vreţi să cum-păraţi una ?

CANDIDA: Nu, nu, să nu ne grăbim. Altădată.

SUZANNA : Nu vreţi să luaţi loc, puţin ? *(Ii o-jeră* scaunul). CANDIDA : Si dumneata ?

SUZANNA : Lăsaţi, îmi iau alt scaun. *(Intră în prăvălie şi-şi ia un &caun de paie).*

CANDIDA : Lucrează mai departe. *(Se aşează).*

SUZANNA: Mulţumesc. îmi faceţi mare, mare cinste să staţi la taifas cu mine. *(Se aşează) :* Se vede că sunteţi de familie bună. Numai cine e de familie bună nu crede ca-i cade rangul dacă stă de vorbă cu toată lumea. Bădăranii ăştia de aici sunt fuduli ca nişte păuni... Cât despre Giannina aia...

CANDIDA: A-propos de Giannina, ai văzut când vorbea cu Signor Evaristo ?

SUZANNA : Dac'am văzut-o ? Şi încă cum !...

CANDIDA : Au stat mult de vorbă...

SUZANNA: Da' ştiţi ce s'a'ntâmplat pe urmă ? Aţi auzit de încăierare ?

CANDIDA : Parc'am auzit eu ceva, gălăgie, ceartă. Mi s'a spus de Crespino si Coronato că erau cât p'aici să se ia la bătaie.

SUZANNA : Exact. Şi numai din cauza poamei ăleia.

CANDIDA: Da'dece ?

SUZANNA : Din gelozie între ei, şi amândoi din gelozie pentru Signor Evaristo.

CANDIDA: Dumneata crezi că Signor Evaristo are vreo legătură cu Giannina ?

SUZANNA *i* Eu nu ştiu nimic, ru mă amestec în treburile altora şi nici nu bănuesc pe nimeni, dar dacă cismarul şi hangiul sunt geloşi pe el, or fi ştiind ei dece.

CANDIDA : Vai de mine ! Nu mai încape nicio Îndoială. Totul e limpede. Cât sunt de nenorocită !

SUZANNA : Iertaţi-mă. N'aş vrea să comit vreo greşală.

CANDIDA : Da' despre ce e vorba ?

SUZANNA: N'aş vrea ca dumneavoastră să a-veţi cumva vreo afecţiune pentru Signor E-varisto...

CANDIDA : Oh, cine, eu ? Fii liniştită, nici prin gând nu-mi trece. II cunosc pentrucă vine câteodată pe la noi. E prieten cu mătuşa mea.
SUZANNA : Să vă spun drept. N'aş vrea să vă supăr. Credeam că între dumneavoastră şi Signor Evaristo ar fi o legătură... permisă şi cinstită ; dar după ce a fost azi dimineaţă pe la mine, îmi dau seama că m'am înşelat.
CANDIDA : Cum, a fost pe la dumneata azi dimineaţă ?
SUZANNA : Da, Signorina, să vă spun... A venit să cumpere un evantai.
CANDIDA *(însufleţită)* : A cumpărat un evantai?
SUZANNA : Da, desigur; şi cum văzusem că evantaiul dumneavoastră se rupsese, din cauza lui, m'am gândit : l-o fi cumpărat pentru Signorina Candida...
CANDIDA : Atunci, 1-a luat pentru mine ?
SUZANNA : Oh, nu, Signorina ! Dimpotrivă, trebue să vă spun că eu am avut îndrăzneala să-1 întreb dacă 1-a cumpărat pentru dumneavoastră. Da' mi-a răspuns pe un ton de parcă l-aş fi jignit cu ceva : Asta nu te priveşte... Ce am eu cu Signorina Candida ? E pentru altcineva.
CANDIDA : Şi ce-a făcut cu evantaiul ăla ?
SUZANNA : Ce-a făcut ? L-a făcut cadou Gianninei.
CANDIDA *(frământându-se):* Ah, sunt pierdută, sunt disperată.
SUZANNA *(observându-i frământarea):* Signorina Candida !
ANDIDA : Ingratul ! Necredinciosul ! Şi pentru cine ? Pentru o bădărană ! SUZANNA *(cu grijă):* Signorina Candida! CANDIDA : Jignirea e insuportabilă. SUZANNA: Vai de mine, am făcut o ispravă!
Signorina, liniştiţi-vă, poate că lucrurile nu

stau chiar aşa. CANDIDA: Şi eşti sigură că i-a dat Gianninei
evantaiul ?

SUZANNA : Oh, în privinţa asta... L-am văzut cu ochii mei.

CANDIDA: Atunci pentru ce-mi spui că n'o fi aşa ?...

SUZANNA : Ştiu eu ?... N'aş vrea ca din cauza mea...

SCENA III *(Gertruda în uşa vilei; şi celelalte două).*

SUZANNA *(Candidei)*: Oh, iat-o pe Signora mătuşa dumneavoastră.

CANDIDA *(Suzannei):* Pentru numele lui Dumnezeu. Nu spune nimic.

SUZANNA : Fiţi fără grijă. *(Aparte):* Şi nu voia să recunoască.

(IKRTRUDA : Ce faci aci, scumpă nepoată ? *(Candida şi Suzanna se ridică).*

SUZANNA: Mi-a făcut cinstea să-mi ţină puţin de urît.

• ANDIDA: Am venit să văd dacă are o bonetă de noapte.

SUZANNA: Da, aşa e, mi-a cerut una. Oh, fiţi fără grijă. Nu sunt-o stricată şi în casa mea nu vine nimeni.

• IKKTRUDA: Nu te scuza, fără rost, Signora Su-
zanna.

i

SUZANNA : Aşa sunt eu, Signorina; femee subţire.

GERTRUDA : Dece nu mi-ai spus mie că ai nevoie de o bonetă ?

CANDIDA : Dumneata scriai în camera dumitale, şi n'am vrut să te deranjez.

SUZANNA : Vreţi s'o vedeţi ? Mă duc s'o aduc. *(Dă scaunul său Gertrudei şi intră în prăvălie).*

GERTRUDA *(se aşează. Candidei):* Nu ştii ce e cu cearta aia dintre hangiu şi cismar ?

CANDIDA : Se spune că ar fi din dragoste, din gelozie... *(Se aşează):* Se mai spune că de-vină ar fi Giannina.

GERTRUDA : îmi pare rău, e doar o fată bună.

CANDIDA: Oh, mătuşă scumpă, iartă-mă, am auzit vorbindu-se nişte lucruri despre ea, că ar fi bine să n'o mai primim în casă.

GERTRUDA : Dar dece ? Ce se spune 7

CANDIDA: Am să-ţi spun mai pe urmă. Cre-de-mă pe mine şi n'o mai primi, n'o să greşeşti.

GERTRUDA : Cum venea mai mult la tine decât la mine, îţi dau voie să faci cum vrei.

CANDIDA : Ticăloasa ! Cred că n'o să mai aibă curajul să apară în faţa mea.

SUZANNA : Iată bonetele, Signorina ; priviţi-le, alegeţi după plac. *(Toate trei se ocupă cu alegerea bonetelor şi vorbesc încet între ele).*

SCENA IV *(Contele şi baronul ies împreună din han; şi cele două).*

CONTELE : îmi pare bine că mi-aţi spus secretul. Lăsaţi pe mine şi fiţi fără grijă.

\

BARONUL: Ştiu că sunteţi prieten cu Signora Gertruda.

CONTELE : Oh, amice, staţi să vă spun cum stă chestia. E o femee cu oarecari calităţi, mie-mi place literatura, prefer să-mi pierd timpul mai mult cu ea decât cu alta. Şi apoi, e o biată cetăţeană. Bărbatul i-a lăsat căsuţa asta

cu o moşioară... Şi pentru ca să fie respectată aci în sat, are neapărată nevoie de protecţia mea.

BARONUL : Trăiască Signor conte, protectorul văduvelor, protectorul femeilor frumoase.

CONTELE : Ce să-i faci ? Trebue să fii bun la ceva De lumea asta.

BARONUL : Atunci îmi faceţi plăcerea să...

CONTELE : Fiţi fără grijă. Vorbesc eu cu ea. Ii cer nepoata pentru un cavaler, amic de-al meu. Şi dacă i-o cer eu, sunt sigur câ n'o să aibă îndrăzneala, n'o să aibă curaiul să spună nu.

BARONUL: Spuneţi-i cine sunt.

CONTELE : La ce bun ? Odată ce i-o cer eu !

BARONUL : Dar o cereţi pentru mine ?

CONTELE : Pentru dumneavoastră, sigur... Pentru dumneavoastră.

BARONUL : Dumneavoastră ştiţi bine cine sunt.

CONTELE: Cum? Eu... să nu vă cunosc? Titlurile, calităţile, funcţiunile... Dacă între noi, nobilii, n'o să ne cunoaştem...

BARONUL: Oh, ce mi-aş bate joc de ăsta. Dar am nevoie de el.

CONTELE *(cu serviabilitate):* Oh, prea iubite coleg...

BARONUL : Ce e ? Ce s'a'ntâmplat ? CONTELE : Signora Gertruda cu nepoata.

BARONUL : Sunt preocupate. Sper să nu ne fi văzut.

CONTELE : Sigur. Dacă m'o vedea Gertruda, lasă totul şi mă saluta. BARONUL : Când vorbiţi cu ea ? CONTELE : Imediat, dacă vreţi dumneavoastră. BARONUL : Nu-i bine să fiu şi eu de faţă. Vor-biţi-i, eu mă duc să stau de vorbă cu spiţerul.

CONTELE : Cu spiţerul ? Dece cu spiţerul ?

BARONUL : Am nevoie de un laxativ ; o să-i cer puţină rubarbă. CONTELE : Rubarbă ? O să vă dea rădăcină

ae soc. s
BARONUL: A, nu, mă cunoaşte. Şi dacă nu-l bun, nu-l iau. Vă mai rog înc'odată, mă bizui pe dumneavoastră... CONTELE *(îl îmbrăţişează):* Prea iubite coleg... BARONUL : Adio, prea scumpe coleg. *(Aparte):* Scrântit e domnule, scrântit rău ! *(Intră în spiţerie).*

CONTELE *(strigând):* Signora Gertruda.

GERTRUDA *(se ridică):* Oh, Signor conte, iertaţi-mă, nu v'am văzut.

CONTELE : Numai un cuvinţel.

GERTRUDA: Da' desigur, la dispoziţia dumneavoastră, pofiţi, dumneavoastră sunteţi stăpânul, eu servă.

CONTELE : Nu, nu, nu, trebue să vă spun ceva în secret. Iertaţi-mi deranjul, dar vă rog să veniţi până aici.

GERTRUDA: Imediat. îmi permiteţi numai sâ plătesc o bonetă şi sunt a dumneavoastră. *(Scoate o pungă să-i plătească Suzannei, întârziind mult).*

CONTELE : Ia te uită ! Cumpără şi plăteşte pe loc. Păcatu' ăsta eu nu l-am avut niciodată.

SCENA V

(Coronato iese din han cu Scavezzo care duce in spinare un butoiaş de vin ; aceleaşi).

CORONATO : Prea ilustre, butoiaşul ăsta este pentru dumneavoastră.

CONTELE: Şi ălălalt ?

CORONATO : După ăsta vine celălalt. Unde-1 ducem ? CONTELE : La palatul meu.

CORONATO: Cui îl predăm ? CONTELE : Majordomului, dacă e acolo. CORONATO : Tare mi-e teamă că nu e. CONTELE : Predă-1 atunci

cui o fi. CORONATO: Prea bine. Haidem!

SCAVEZZO : Iese un bacşiş, nu-i aşa, domnul a conte ?

CONTELE *(lui Scavezzo)*: Vezi mai bine să nu bei din vin şi să pui apă în loc. *(Lui Coronato) :* Nu-1 lăsa singur.

CORONATO : Nicio teamă, nicio grijă. Sunt şi eu cu el. *(Pleacă).*

SCAVEZZO *(aparte):* Da, da. Nicio teamă. Am avut noi grijă, eu şi cu stăpânul, să-1 aranjăm. *(Pleacă).*

GERTRUDA *(a plătit şi vine spre conte. Suzanna şade şi lucrează. Candida rămâne deasemenea şezând şi vorbesc încet între ele):* Iată-mă la dispoziţia dumneavoastră, Signor conte. Ce doriţi ?

f 'ONTELE : In două cuvinte : mi-o daţi pe nepoata dumneavoastră ?

GERTRUDA : S'o dau ? Cum să v'o dau ?

CONTELE: Ei drăcia dracului. Nu'nţelegeţi ? In căsătorie.

GERTRUDA :. Signoriei Voastre ? -

CONTELE : Nu mie : unei persoane pe care o cunosc şi pe care vi-o propun eu.

GERTRUDA : Să vă spun, Signor conte: dumneavoastră ştiţi că nepoata mea şi-a pierdut părinţii. E fiica singurului meu frate şi mi-am luat obligaţia să-i ţin loc de mamă.

CONTTELE : Toate astea — scuzaţi-mă — sunt vorbe de prisos.

GERTRUDA: Iertaţi-mă. Daţi-mi voie, şi ajiing la propunerea dumneavoastră.

CONTELE : Mă rog.

GERTRUDA : Candida n'a moştenit dela tatăl ei atât cât să-i permită o căsătorie după rangul ei.

CONTELE: N'are nicio importanţă, nici nu se pune chestiunea. GERTRUDA : Lăsaţi-mă să vorbesc. Soţul meu a

avut grijă de mine.

CONTELE : Ştiu...

GERTRUDA : N'am copii...

CONTELE *(nerăbdător):* Şi dumneavoastră o să-i daţi dotă...

GERTRUDA *(cu căldură):* Da, Signore. Dacă îi convine partida.

CONTELE : V'o propun eu, şi când o propun eu, o să-i convină.

GERTRUDA: Nu mă'ndoesc, Signor conte nu e în stare să propună decât o persoană acceptabilă ; dar sper că-mi va face onoarea să-mi spună cine e.

CONTELE : E un coleg de-al meu.

GERTRUDA: Cum un coles de-al dumneavoastră?

CONTELE : Un nobil, ca mine.

GERTRUDA : Signore...

CONTELE : Vă rog să nu vă'mpotriviţi.

GERTRUDA : Lăsaţi-mă să vorbesc, dacă îmi per. miteţi ; şi dacă nu vreţi, vă scutesc de deranj, şi plec.

CONTELE : Haide, haide, fiţi drăguţă; vorbiţi, vă ascult. Cu femeile sunt totdeauna politicos, sunt totdeauna îngăduitor. Vă ascult. <

GERTRUDA : Să vă spun gândul meu în câteva cuvinte. Un titlu de nobleţe face cinste unei case, nu însă totdeauna unei persoane. Nu cred ca nepoata mea să fie ambiţioasă şi nici în ceeace mă priveşte pe mine, nu sunt în-tr'atâta pentru a o sacrifica idolului vanităţii.

CONTELE *(glumind) :* Ei... se cunoaşte că aţi citit fabule.

GERTRUDA : Aceste idei nu se învaţă nici din fabule, nici din povestiri. Le inspiră natura şi le cultivă educaţia.

CONTELE : Ei natura, educaţia, tot ce doriţi. A-cela pe care vi-1 propun e baronul del Cedro.

GERTRUDA : Signor baron e îndrăgostit de ne-poata mea ?

CONTELE : Oui, Madame.

GERTRUDA: II cunosc şi am toată stima pentru el.

CONTELE : Vedeţi pe cme vă propun !

GERTRUDA : E un cavaler bine situat ! CONTELE : Ca şi mine !

GERTRUDA: E puţin cam vorbăreţ... însă nu e rău.

CONTELE : Atunci curaj... Ce răspuns îmi daţi ?

GERTRUDA: încetişor, încetişor, Signor conte. In chestiunile astea nu se iau hotărîri aşa, pe moment. Signor baron să aibă bunătatea să stea de vorbă cu mine.

CONTELE: Iertaţi-mă, daca vorbesc eu, e suficient. V'o cer eu din partea lui, şi m'a rugat.

m'a implorat; şi eu vă spun, vă implor, nu vă implor, v'o pretind.

GERTRUDA : Să presupunem că Si£nor baron vorbeşte serios.

CONTELE: Ei, drăcie, ce înseamnă acest: „să presupunem" ? Lucrurile stau aşa cum vă spun eu, şl când o spun eu...

GERTRUDA : Bine, aşa e. Signor baron o doreşte. Signoria voastră o cere. Trebue totuşi să ştiu dacă şi Candida consimte.

CONTELE : De unde să ştie dacă nu i-o spuneţi.

GERTRUDA *(ironică):* Vă rog să aveţi bunătatea să credeţi c'o să-l spun.

CONTELE : Atunci vorbiţi-1!

GERTRUDA : O să-i vorbesc.

CONTELE : Duceţi-vă, vă aştept aici.

GERTRUDA : îmi permiteţi. Mă întorc îndată. *(Face reverenţă. Aparte):* Dacă baronul ar lua-o în serios, ar fi un adevărat noroc pentru nepoată-mea. Dar mă cam îndoiesc să vrea şi ea. *(Merge spre negustoreasă).*

CONTELE : Oh ! Eu cu maniera mea reuşesc piS obţin tot ce vreau. *(Scoate cartea, se aşează pe bancă şi citeşte).*

GERTRUDA : Candida, haide să ne plimbăm puţin. Am să-ţi spun ceva.

SUZANNA : Dacă doriţi să vorbiţi nestingherite, puteţi trece la mine în grădiniţă. *(Sa ridică în picioare).*

GERTRUDA : Da, da. Să mergem, e mai bine, pentrucă trebue să mă întorc îndată. *(Intră în prăvălie).*

CANDIDA *(aparte):* Ce-o fi vrând să-mi spună? Sunt prea nefericită să mă pot aştepta la ceva bun. *(Intră în prăvălie).*

<!()NTELE : E în stare să mă facă s'o aştept aici un ceas. Noroc că am cartea asta care mă amuză. Mare lucru e literatura ! Un om cu o carte'n mână, nu e niciodată singur. ("Citeşte *încet).*

• SCENA VI *(Giannina iese din casă; şi contele).*

(: IANNINA : Oh ! In sfârşit! Masa e gata. Când o să vină animalul ăla de Moracchio n'o să mai ţipe. Nu mă vede nimeni. Cred că e bine să-i • duc evantaiul Signorinei Candida. Dacă pot să i-1 dau fără să observe mătuşă-sa, i-1 dau, dacă nu, o să aştept o altă ocazie.

CONTELE : Hei ! Fetiţo. *(Se îndreaptă spre vilă)*

GIANNINA *(se întoarce pe loc):* Signore !

CONTELE *(o cheamă la el):* Numai o vorbă.

(IIANNINA: Asta-mi mai lipsea! *(Se apropie agale).*

('()NTELE : Nu trebue să-1 uit pe Coronato. I-am promis protecţia mea. *(Se ridică şi pune cartea în buzunar).*

i; I ANNINA : Aicea sunt. Ce doriţi ?

('ONTELE : încotro te duceai ?

(11 ANNINA *(ţărăneşte):* Ia aşa, la treburile mele, Signore.

i'()NTELE : Cum îndrăzneşti să-mi răspunzi aşa ? Ce înseamnă obrăznicia asta ?
(; I ANNINA : Cum vreţi să vă vorbesc ? Vorbesc aşa cum ştiu. Aşa cum am învăţat să vorbesc, aşa vorbesc cu toată lumea şi nimeni până acuma nu mi-a spus că sunt obraznică.
('ONTELE : Trebue să-ţi dai seama cu cine vorbeşti.
(11 ANNINA : Oh! Eu nu ştiu să fac deosebiri.
Dacă doriţi să-mi spuneţi ceva, spuneţi-mi.
Dacă vă arde de glumă, n'am timp de vorbit cu Signoria Voastră. CONTELE :
Illustrissimă. GIANNINA : Şi Excelentissimă, dacă doriţi. CONTELE: Vino'ici. GIANNINA: Păi, aici sunt. CONTELE : Vrei să te măriţi ? GIANNINA: Da. CONTELE : Bravo. Aşa-mi place. GIANNINA: Apăi, la mine, ce e'n guşă şi'n
căpuşă.
CONTELE : Vrei să te mărit eu ?
GIANNINA: Nu. CONTELE : Cum :
nu ?
GIANNINA : Pentrucă nu ! Ca să mă mărit n'am nevoie de dumneavoastră. CONTELE: N'ai nevoie de protecţia mea ? GIANNINA : Nu, niciun pic. CONTELE : Tu ştii ce pot face eu în satul ăsta. GIANNINA : Iţi fi putând orice în satul ăsta, însă nu cu măritişul meu. CONTELE : Cum, nu pot nimic ? ! GIANNINA *(râzând ironic):* Chiar nimic, nimicuţ! CONTELE: Eşti îndrăgostită de Crespino. GIANNINA : Ei şi ce ? Mie-mi place aşa cum e
şi gata.
CONTELE : Şi-1 preferi acelui om subţire, acelui om bogat, acelui om aşezat care e Coronato ?
GIANNINA : L-aş prefera chiar şi altora. Nu numai lui Coronato.
CONTELE : L-ai prefera şi altora ?
GIANNINA *(râzând şi imitându-l):* De-aţi şti cui l-aş prefera î

CONTELE : Cui, spune cui.
GIANNINA : Nu mă faceţi să vorbesc.
K V A NT 45'
A I U L

CONTELE : Mai bine; ai fi în stare să-mi spui cine ştie ce obrăznicie. (11ANNINA : Mai aveţi ceva să-mi spuneţi ? CONTELE : Ascultă! Eu îl protejez pe fratele tău. Fratele tău te-a promis lui Coronato, prin urmare tu trebue să te măriţi cu Coronato.
(IIANNINA: Signoria Voastră!... <'< WTELE : Illustrissimă.
CI ANNINA *(afectată):* Signoria Voastră Illustrissimă îl protejează pe frate-meu...
('ONTELE : Exact, i-am promis.
i.'lANNINA: Şi fratele meu m'a promis lui Coronato.
CONTELE : Precis.
CI ANNINA: Dacă e aşa...
CONTELE : Ei bine ?
t; ı ANNINA : Să se'nsoare fratele meu cu Coronato.
CONTELE : Pe Dumnezeul meu că n'ai să te măriţi cu Crespino. CI ANNINA: Nuuu? Dece ? CONTELE : O să-ı alung din sat. (;i ANNINA : Şi eu mă duc după el. CONTELE: O să pun să-ı biciuiască. CI ANNINA: O să se descurce singur, i !< >NTELE : O să pun să-ı omoare. 111A N NUNA : Asta nu mi-ar plăcea, deloc. CONTELE: Ce ai face dac'ar muri? CI ANNINA: Habar n'am. CONTELE : Ai lua pe altul? CI ANNINA : Poate că da.
CONTELE: Inchipueşte-ţi că a murit. Socoteşte-1 mort.
Ol ANNINA: Signore; nu ştiu să socotesc, nici si ᴍ ı iu, nici să citesc.

CONTELE : Obraznico !
GIANNINA : Mai doriţi ceva ?
CONTELE : Du-te dracului!
GIANNINA : Arătaţi-mi drumul.
CONTELE : Jur pe Dumnezeul meu, că de n'ai fi femee !... GIANNINA: Ce
mi-aţi face? CONTELE :
Pleacă de aici !
GIANNINA : Iaca plec. Şi să mai spuneţi că nu ştiu să mă port. *(Porneşte spre vilă).*
CONTELE *(iritat, în spatele Gianninei):* Ştie să se poarte. Pleacă fără să mă salute...
GIANNINA : Oh ! Iertare. Sluga Signoriei Voastre...
CONTELE : Illustrissime.
GIANNINA : Illustrissime. *(Râzând, intră fugind în vilă).*
CONTELE *(supărat):* Rustica progenies semper vilana fuit[1]). Nu ştiu ce să mă fac. Dacă nu-l vrea pe Coronato, n'o pot sili. Din partea mea am făcut tot ce-am putut. Dece dracu şi-o fi băgat ăla în cap o femee care nici nu vrea să ştie de el! Nu mai sunt femei pe lume ? Ii găsesc eu una şi mai bună ca asta. Are să vadă el ce înseamnă protecţia mea.

SCENA VII

(Gertruda şi Candida ies din prăvălie ; contele).

CONTELE : Ei bine, Signora Gertruda ?
GERTRUDA : Signore, nepoata mea e o fetiţă înţeleaptă şi prudentă. CONTELE : Haide,
haide, fără vorbă lungă.

J) Cei de obârşie ţărăneasca au fost din totdeauna neciopliţi. (N. Tr.).

i I KRTRUDA : Să nu vă supăraţi, Signor conte, dar încep să-mi pierd răbdarea.

i'ONTELE : Scuzaţi-mă. De-aţi şti ce mi s'a'ntâmplat chiar adineauri ? E adevărat, cu altă femee... (ApparteJ • Deşi toate sunt la fel. Ei, şi-aşa, ce zice înţeleaptă şi prudenta Signorina Candida ?

GERTRUDA : Presupunând că Signor baron...

('i)NTELE : Iar presupuneri, dar'ar naiba'n presupunerile voastre.

i ; KRTRUDA : Având convingerea, siguranţa, certitudinea, cum doreşte Signoria Voastră...

CONTELE ("printre dinţi; *aparte):* Illustrissimă...

OKRTRUDA *(întrebându-l ce-a spus):* Ce-aţî spus vă rog, Signor ?

CONTELE : Nimic, nimic, daţi-i înainte.

(; KRTRUDA : Dată fiind situaţia şi condiţiile, nepoata mea e mulţumită să se mărite cu Signor baron.

CuNTELE *(Candidei):* Bravo, bravissima. *(Aparte) :* Slavă Domnului că cel puţin de data asta mi-a mers.

«ANDIDA *(aparte):* Da, o fac să mă răzbun pe prefăcutul ăla de Evaristo.

oKRTRUDA f*aparte):* Nu mă aşteptam să primească. Mi se părea încurcată într'o altă dragoste... Se vede că m'am înşelat.

SCENA VIII

(Giannina pe terasă; şi *ceilalţi).*

CI ANNINA: Unde să fie? Nu-i de găsit nicăeri. A, iat-o !

CONTELE : Aşa dar Signorina Candida se mărită CU domnul baron del Cedro.

GIANNINA: Ce-mi auziră urechile ? Să vedem ce-o să răspundă. GERTRUDA *(contelui):* Se va mărita atunci când

condiţiile...

CONTELE *(Candidei):* Ce condiţii aveţi de pus ?

CANDIDA *(contelui):* Niciuna, Signore, îl iau de bărbat oricum o fi.

CONTELE: Trăiască Signorina Candida, asa-mi place. *(Se împăunează):* Ehei, când mă bag eu într'o chestie, totul merge de minune.

GIANNINA: E îngrozitor. Săracu' Signor Evaristo ! Păi atunci nu mai are niciun rost să-i dau evantaiul.

GERTRUDA (aparte): Se vede că m'am înşelat. II iubea pe baron, în timp ce o credeam îndrăgostită de Signor Evaristo.

CONTELE : Dacă-mi permiteţi, plec să duc vestea cea bună baronului, bunului meu prieten, scumpului meu coleg.

GERTRUDA: Si unde e Signor baron ?

CONTELE : Mă aşteaptă la spiţer. Am o idee. Dumneavoastră duceţi-vă acasă şi eu vi-1 aduc imediat.

GERTRUDA : Ce spui, scumpă nepoată ?

CANDIDA *(Gertrudei)*: Bine. Va sta de vorbă cu dumneata.

CONTELE (Candidei): Şi cu dumneata.

CANDIDA : Eu vă las în grija mătuşei imele. *(Aparte):* Am să mor dar cum va hotărî dânsa, va fi bine hotărît.

CONTELE : Iat'am plecat. Aşteptaţi-ne. Venim 1-mediat la dumneavoastră. *(Gertrudei):* Cum e cam târziu, n'ar fi rău să-1 opriţi la masă.

GERTRUDA : Oh, cum aşa, chiar din prima oară?

CONTELE :• Ei, astea's prejudecăţi. Are să primească cu plăcere. Am eu grijă de asta. Şi ca

B V A ţf-T A i)

- să-l oblig, rămân şi eu. (Pleacă, intra în *spiţerie).*

GERTRUDA: Haidem să-i aşteptăm.

CANDIDA *(melancolică):* Să mergem.

GERTRUDA (CandideiJ : Dar ce al 7 Faci pasul ăsta, aşa, din toată inima ?

CANDIDA : Da, din toată inima. Mi-am dat cuvântul, nu mai e nimic de făcut.

GERTRUDA *(aparte):* Biata fată ! Mi-e milă de ea. întotdeauna în cazurile astea, *(se îndreaptă spre vilă)* cu toată dragostea, nu prea ştiu nici ele ce vor.

SCENA IX *(Giannina iese din vilă, şi celelalte).*

GIANNINA : Ah, Signorina Candida !

CANDIDA *(furioasă):* Ce cauţi aici?

GIANNINA: Pe dumneavoastră!

CANDIDA: Pleacă, pleacă de aici. Şi să nu mal îndrăzneşti să pui piciorul în casa noastră.

GIANNINA: Cum! Mie-mi spuneţi una ca asta?

CANDIDA: Te mai faci că nu ştii? Eşti o neruşinată şi nu mai pot să te sufăr. *(Intră în pilă}.*

CKRTRUDA : Hm ! e puţin cam prea mult.

GIANNINA: Am încremenit, Signora Gertruda...

CKRTRUDA : îmi pare rău de ce ţi s'a întâmplat, dar nepoata mea e o fată deşteaptă şi dacă s'a purtat rău cu dumneata, o fi având motivele ei.

CIANNINA *(tare):* Da' ce motive poate să aibă? Mă mir din partea el.

CKRTRUDA: Ei, ia seama cum vorbeşti. Nu ridici* tonul.

GIANNINA *(încercând să pornească):* Vreau să mă lămuresc.

GERTRUDA: Nu, nu, stai pe loc. Acum nu e momentul potrivit. Te duci mai târziu.

GIANNINA *(vrea să plece):* Şi eu vă spun că acum vreau să intru.

'GERTRUDA *(se aşează în uşă)*: N'ai să ai îndrăzneală să treci pragul ăsta.

SCENA X

(Contele şi baronul ies din spiţerie şi pornesc spre vilă; celelalte).

CONTELE *(baronului):* Haide, să mergem.
GIANNINA *(Gertrudei):* Intru cu forţa.
GERTRUDA (Geanninei): Obraznico ! *(apoi intra şi închide poarta tocmai în momentul în care, fără să fie văzuţi de ea, s'au apropiat contele şi baronul).*
(Giannina, înfuriată, se îndepărtează mormăind). (Contele rămâne fără să mai scoată un cuvânt,
privind poarta). BARONUL : Cum asta ? Ne închide poarta în nas? CONTELE : In nas ? Nu e adevărat. BARONUL : Cum nu e adevărat ? Nu-ţi vine a
crede ce-ai văzut ? GIANNINA *(singură, plimbându-se agitată):* Mie
una ca asta ? CONTELE : Să mergem să batem în poartă, să
vedem ce s'a 'ntâmplat, GIANNINA *(aparte):* Dacă intră ei, mă strecor
şi -şu,
BARONUL : Nu, staţi pe loc. Nu mai vreau sS ştiu de nimic. Nici prin gând nu-mi mai tre-

A N T A 1 I J L

51

ce să mă expun la noi insulte. **Am** înţeles **ce** ispravă mi-aţi făcut. Şi**-au** bătut joc de dumneavoastră şi apoi şi de mine, prin dumneavoastră.
CONTELE (se *înfierbântă)***.** **Ce** fel de vorbă **e** asta?

BARONUL : Şi cer satisfacţie. CONTELE: Cui? BARONUL: Dumneavoastră. CONTELE: Cum? BARONUL : **Cu** spada în mână. CONTELE : Cu spada ? Sunt douăzeci de ani **de** când sunt în satul ăsta şi n**'am** mai pus mâna **pe** spadă. BARONUL : Atunci cu pistolul. CONTELE: **Da, cu** pistolul da. Mă duc s'aduc pistoalele mele. BARONUL : **Nu,** nu. Staţi pe loc. Iată, **am** două. (Le *scoate din sac):* Unul dumitale, celălalt mie.

GIANNINA : Pistoale ? Hei, oameni buni. **Aju**tor ! Pistoale! Se omoară. *(Fuge în casă).*

(Contele se arată încurcat).

SCENA XJ

(Gertruda pe terasă şi ceilalfi, apoi *Tognino).*

GERTRUDA : Signorii mei, ce e asta ? Ce s'a'n-tâmplat ?

:ONTELE: Numai pentrucă ne-aţi închis poarta'n nas.

pfeTRUDA : Eu? Vă rog să mă iertaţi. E cu ne-putinţă. Nu sunt în stare să comit grosolănii **faţă** do nimeni, cu atât mai puţin faţă **de** Signor baron, care binevoeşte s'o aleagă de soţie pe nepoata mea. CONTELE *(baronului):* Auziţi ? BARONUL : Dar, Signorina, cum se face că toc-■ ' mai când era să intru ne-aţi trântit poarta în nas ?

GERTRUDA : Vă asigur că nu v'am văzut. Am închis poarta pentru ca să n'o las să intre pe toanta aia de Giannina.

GIANNINA *(scoate capul, cu teamă, prin poarta sa):* Cine e toantă ? *(Trânteşte uşa înfuriată).*

CONTELE *(Gianninei):* Tacă-ţi gura, obraznico
1 : GERTRUDA : Dacă sunteţi buni, dau imediat ordin să vi se deschidă. *(Pleacă).*
CONTELE *(baronului):* Aţi auzit ?
BARONUL : Nu mai am ce spune.
CONTELE : Dar cu pistoalele cum rămâne ?
BARONUL *(bagă pistoalele în buzunar):* Iertaţi-mi... ^sensibilitatea onoarei,.
CONTELE: Şi vreţi să vă prezentaţi în faţa doamnelor cu pistoalele în buzunar ?
BARONUL : Aşa le port eu totdeauna la ţară., pentru mai multă siguranţă.
CONTELE : Dacă află că aveţi pistoale în buzunar, ştiţi cum sunt cucoanele... O să le fie frică de dumneavoastră.
BARONUL: Aşa e. Aveţi dreptate. Vă mulţumesc că mi-aţi atras atenţia. In semn de bună prietenie, vi le fac cadou. *(Scoate pistoalele şi i le întinde).*
CONTELE *(cu teamă):* Mie ? Cadou, mie ?
BARONUL : Da, sper că n'o să mă refuzaţi ?
CONTELE : Le primesc, pentrucă vin dela dumneavoastră. Sunt încărcate ?
BARONUL : Sigur. Auzi întrebare! Ce credeţi*
O să port eu cu mine pistoale goale, descărcate ? ,
CONTELE: Un moment. Cafegiu!
LIMONCINO *(iese din- cafenea):* Ce doresc domnii ?
CONTELE : Ia pistoalele astea şi pune-le bine. Trimit pe urmă pe cineva să le ia.
LIMONCINO *(ia pistoalele dela baron):* La dispoziţia dumneavoastră.
CONTELE : Bagă de seamă, sunt încărcate.
LIMONCINO *(se joacă cu pistoalele):* Eh, ştiu eu cum să umblu cu ele.
CONTELE : Ei, ei, nu mai face pe prostul.
LIMONCINO : Curajos rău domnul conte!

CONTELE : Vă mulţumesc. Apreciez gestul. Mâine le vând. *(Pleacă).*

TOGNINO *(din vilă):* Signori, Signorina vă aşteaptă.

CONTELE : Să mergem.

BARONUL : Să mergem.

<'ONTELE: Ei, ce spuneţi? Vedeţi cine sunt eu? Ehei, prea scumpe coleg. Noi ăştia, nobilii! Tot e bună la ceva protecţia noastră. *(Porneşte).* '

;

(Giannina iese încet, încet, din casă, în urma lor,
vata să intre. Contele şi baronul sunt introduşi
&» Tognino. Giannina e gata să intre şi ea, când Tognino o opreşte).

TOGNINO : Tu n'ai ce căuta aici.

Ol ANNINA: Ba nu, domnule, am ce căuta.

TOGNINO : Am ordin să nu te las să intri. *(Intră şi închide poarta).*

oi ANNINA *(înaintând):* Mor de necaz, simt **că** mă sufoc. Simt că-mi plezneşte fierea. fS* plimbă prin *scenă gesticulând furioasă):* **Să-mi** facă mie una ca asta ? Unei fete ca mine ?

SCENA XII

(Evaristo apare cu puşca în spinare. Moracchio, cu puşca în mână, poartă sacoşa cu uânat *şi ţine câinele de lanţ.* Aceiaşi, *apoi Tognino).*

EVARISTO : Na, ţine, du-mi puşca la tine. Păstrează prepeliţele până ţi le cer. Ai grijă de câine. *(Se aşează la o masă a cafenelei, trage tabac şi se aşează mai comod).*

MORACCHIO (lui *Evaristo):* Fiţi fără grijă. Lăsaţi pe mine. *(Spre Giannina):* Gata masa ?

GIANNINA *(supărată):* Gata.

MORACCHIO : Da' ce dracu ai ? Eşti mereu îmbufnată cu toată lumea şi apoi tot de mine te vaieţi.

GIANNINA: Păi nu. Suntem frate şi soră...

MORACCHIO : Haide, gata. Să mergem la masă, e timpul.

GIANNINA : Bine, bine. Du-te tu'nainte. Vin şi eu. Vreau să vorbesc cu Signor Evaristo.

MORACCHIO: Dacă vii, bine ; dacă nu, atâta pagubă. Mănânc singur. *(Intră în casă).*

GIANNINA: Simt că dacă aş mânca acuma, aş înghiţi venin.

EVARISTO : Nu e nimeni pe terasă. Or fi la masă. Ce ar fi să mă duc la han? *(Se ridică):* Mă aşteaptă baronul. *(Zărind-o pe Giannina):* Ei, Giannina, nicio veste, n'ai nimic să-mi spui ?

GIANNINA *(repezită):* Ba da, Signore, am să vă spun ceva. EVARISTO : Ai dat evantaiul ?

GIANNINA : Poftim, ţineţi afurisitul ăsta de evantai.

EVARISTO : Ce'nseamni asta ? N'aj putut să i-**1** dai?

GIANNINA: Am înghiţit insulte cu nemiluita, obrăznicii cu sacul şi ra'au si iat afară din casă ca pe o otreapă.

EVARISTO : Dar dece? Nu 'cumva o ii băgat de seamă Signora Gertruda?

GIANNINA: N'a fost numai Signora Gertruda. Cele mai grozave ocări mi le-a spus Signorina Candida.

EVARISTO: Dar dece, pentru numele lui Dumnezeu ? Ce le-ai făcut ?

GIANNINA: Nimic, dar nimic, Signore.

EVARISTO : I-ai spus că trebue să-i predai un evantai ?

GIANNINA: Cum să-i spun, că nu m'a lăsat să deschid nici gura. M'au asvârlit afară ca pe o

hoaţă de rând. EVARISTO : Dar ceva trebue să fie la mijloc ? GIANNINA: Din partea mea stiu că nu le-am
făcut nimic. Toate astea au căzut pe capul meu numai din cauza dumitale. EVARISTO : Din cauza mea ? Signorina Candida
care mă iubeşte atâta ? GIANNINA: Vă iubeşte atât de mult Signorina
Candida ?

EVARISTO: O, de asta nicio îndoială. Sunt prea sigur.

GIANNINA *(ironică):* O da. şi eu vă asigur că vă iubeşte... si încă cum...

EVARISTO: Ce-vrei să spui? Mă ţii ca pe frigare.

GIANNINA *(ironică):* Poftim, duceţi-vă la frumoasa dumneavoastră, la iubita inirnii dumneavoastră. -

EVARISTO: Si dece nu m'aş duce?

5B

GIANNINA : Pentrucă locul s'a ocupat, EVARISTO *(înfrigurat):* De cine ? GIANNINA : De domnul baron del Cedro. EVARISTO *(mirat):* Baronul e înăuntru, în casă? GIANNINA : Ei şi ce mare lucru să fii în casă
când eşti logodnicul Signorii Candida?

EVARISTO : Giannina, ţie nu ti-e »ine- visezi, delirezi, spui numai prostii. GIANNINA : Nu mă credeţi ? N'aveţi decât să vă
duceţi să vedeţi. EVARISTO : In .casa Signorei Gertruda... GIANNINA: Şi a Signorinei Candida... EVARISTO: E baronul?... GIANNINA : Del Cedro...

EVARISTO : Logodnicul Signorinei Candida...

GIANNINA : L-am văzut cu ochii mei şi am auzit totul cu urechile mele.

EVARISTO: Nu, nu, nu, nu-i posibil; spui prostii

GIANNINA *(cântând)*: Mă rog, duceţi-vă, şi o să vedeţi dacă spun prostii.

EVARISTO : Da, imediat, nu mai aştept nicio secundă. *(Fuge la vilă şi bate).*

GIANNINA : Sărman netot! Se'ncrede în dragostea unei fete dela oraş. Nu, nu sunt ca noi. *(Evaristo, nervos, baie din nou. Tognino des chide şi se arată în poartă).*

EVARISTO: Ei?

TOGNINO : Nu pot să dau drumul nimănui

EVARISTO : Ai spus că sunt eu ? TOGNINO: Da, am spus. EVARISTO : Signorinei Candida ? TOGNINO: Signorinei Candida. EVARISTO : Şi Signora Gertruda nu doreşte să intru ?'

TOGNINO : Ba nu, dimpotrivă. Signora Gertruda

spunea să vă dau drumul, Signorina Candida s'**a** opus.

EVARISTO : S'a opus? A, nu, orice s'ar întâirpla, intru. *(Vreo să intre cu forţa.* rogitiwo îi *închide -poarta. în* itas/ GIANNINA : Ei, ce v'am- spus eu ? KVARISTO : Simt că-mi ies din fire. Nu mai ştiu pe ce lume sunt. Să-mi închidă poarta în faţă?

'; I ANNINA : O, nu vă mai miraţi atâta. Mi-au făcut şi mie figura asta. KVARISTO: Cum'să fie cu putinţă ca Signorina Candida să mă înşele ? [1]:!ANNINA: Asta e, şi nu mai e nimic de făcut. KVARISTO : Nu-mi vine a crede, nu pot să cred. N'o s'o cred niciodată. GIANNINA: Nu credeţi?

EVARISTO : Nu. Trebue să fie ceva la mijloc, ceva de neînchipuit. O cunosc bine pe Candida. Nu e în stare...

GIANNINA: Bine, dacă asta vă poate linişti Speraţi, încântaţi-vă, mângâiaţi-vă.

EVARISTO : Trebue să-i vorbesc Candidei neapărat.

GIANNINA : Păi nici n'a vrut să vă primească.'

EVARISTO : N'are aface. Trebue să aibă vreun motiv. Mă duc în casa cafegiului. Mi-e destul s'o văd. Să aud numai un cuvânt de al ei Mi-ajunge numai un semn care să hotărască de viaţa sau de moartea mea.
(Jl ANNINA: Poftim, luaţi-1.

SCENA XIII

(Coronato şi Scavezzo se întorc de unde au fost plecaţi. Scavezzo intră direct în han. Coronato rămâne deoparte să asculte. Ceilalţi şi apoi Cres-pino).

EVARISTO : Ce vrei să-mi dai ?
GIANNINA: Evantaiul.
EVARISTO : Păstrează-1 tu, nu mă mai chinui.
GIANNINA: Mi-1 dăruiţi mie?
EVARISTO: Da, păstrează-1, ţi-1 dăruiesc. Simt că nu mai pot. GIANNINA: O, dacă e aşa, vă mulţumesc. CORONATO : Aha, acum m'am lămurit cu cadoul.
Un evantai ! *(Intră în han fără să fie văzut).* EVARISTO: Dacă însă Candida nu se arată la
nicio fereastră ; dacă nu vrea s'o văd, şi dacă mă vede şi refuză să mă asculte, să stea de vorbă cu mine, dacă mătuşă-sa îi interzice... Mă simt ca înnecat într'o mare de frământări,
nu mai pricep nimic. *(Crespino apare cu un sac de piei şi pantofi în spinare. Vrea să* sfe *îndrepte spre atelierul său, dar îi vede pe cei doi şi se opreşte să asculte).* GIANNINA : Scumpe Signor Evaristo, mi-e milă
de dumneavoastră, vă plâng din toată inima.
EVARISTO : Da, draga mea Giannina, sunt de plâns.
GIANNINA : Dumneavoastră, atât de cumsecade, atât de bun, atât de drăguţ !

EVARISTO : Tu ştii ce e în inima mea. Eşti martora dragostei mele.

CRESPINO *(cu sacul în spinare, aparte):* Aha, bun. Am picat la timp.

lATJJnjJA : Asa e. Ah, dac'aş şti «înri să vi mârigâi ! CI-ESPJNO : Bravo !

ETARJSTO ; Da, Gi.anni.na, vreau să-mi încerc norocul cu ciice preţ. Nu vreau să-ini leproşez vreodată că n'ain făcut totul pentru ca să mă conving. Mă duc Ia caienea, Giannina, mă duc şi mă duc tremurând de teamă. Păstrează-mi iubirea ta şi fii mereu bună cu raine. *(Ii ic mina,* i-o *strânge, apoi intră m cafenea).*

(IJANNINA: Pe de o parte mă face să râd, pe de alta, mi-e milă de el. *(Crespino lasă sacul jos, scoate din el pantofii,* <?tc.,"îi *aşează pe bancă* şi *intră în atelier fără să spună un cuvânt).* GIANNINA : Ei, iată-1 şi pe Crespino. Bine ai venit. Unde ai fost până acum ? CRESPINO: Nu vezi ? Să cumpăr talpă şi să strâng pantofi de reparat. GIANNINA : Dar tu nu faci altceva decât să câi-peşti pantofi vechi. N'aş vrea să se spună... ştii tu... gurile rele... CRESPINO *(lucrând):* Ei, gurile rele ar avea multe de spus de tine. GIANNINA : De mine ? Ce au să spună de mine? CRESPINO *lucrând):* Da ce, de mine ? De mine au să spună că sunt mai degrabă cârpaci decât pantofar? Ei şi? Mă mulţumesc să fiu din cumsecade şi să-mi câştig pâinea cinstit. GIANNINA: Da, dar eu n'aş vrea să mi se spună Signora cârpaci. CRESPINO: Când asta? IA MI NA : Cum când? Când o să fiu nevasta ta. RKSPINO : E !

I A NNINA : „E" ? Ce vrea să'nsenme „1"' ăsta!

CRESPINO : Vrea să însemne că Signorina Giannina nu va fi niciodată nici cârpăcioaică, aici

pantofăreasă, că dumneaiei are planuri mari, grandioase.

GIANNINA : Eşti nebun, sau ai băut de dimineaţă ?

CRESPINO: Nu sunt nebun, şi nici n'am băut. Dar nu sunt nici orb, nici surd. GIANNINA *(înaintând):* Ce dracu vrei să spui? Vorbeşte limpede dacă vrei să te înţeleg.

CRESPINO : Să vorbesc limpede ? Iaca vorbesc limpede. Crezi că n'am auzit frumoasa convorbire cu Signor Evaristo ? GIANNINA : Cu Signor Evaristo ? CRRESPINO *(imitându-l pe Evaristo):* „Da, draga mea Giannina... tu ştii ce e în inima mea.. eşti martora dragostei mele". GIANNINA *(râzând):* Nebunule ! CRESPINO *(imitând-o pe Giannina):* ,,Ah, de-aş şti cum să vă consolez !" GIANNINA *(râzând):* Nebunule ! CRESPINO *(imiţăndu-l pe Evaristo):* „Giannina, păstrează-mi dragostea ta şi fii mereu bună cu mine".

GIANINA *(râde):* Nebunule şi iar nebunule !

CRESPINO : Eu nebun ?

GIANNINA : Da, tu, nebun, nebun rău, nebun de legat.

CRESPINO : Ei drăcia dracului ! Ce ? N'am văzui eu ? N'am auzit eu cu urechile mele frumoasa convorbire cu Signor Evaristo ?

GIANNINA : Nebunule!

CRESPINO : Şi ce i-ai răspuns ?

GIANNINA : Nebunule!

CRESPINO *(ameninţând):* Giannina, termină o-

dată să-mi tot spui nebunule, că pe urmă fac serios pe nebunul. GIANNINA *(serioasă, apoi schimbă tonul): Oho,* oho, ce te-a apucat! Nu

cumva îţi închipui că Signor Evaristo se gândeşte la mine? CRESPINO : Nu ştiu nimic.
GIANNINA : Şi că eu sunt atât de ticăloasă să mă gândesc la el ?
CRESPINO : Nu ştiu nimic.
GIANNINA: Vino'ncoa şi ascultă. *(Vorbeşte repede, repede):* Signor Evaristo o iubeşte pe Signorina Candida. Signorina Candida şi-a bătut joc de el. Vrea să se mărite cu baronul. Signor Evaristo e disperat şi a venit să mi se spovedească. Eu mă făceam că mi-e milă de el, aşa ca să petrec pe socoteala lui şi el se mângâia cu asta. Ai înţeles ? CRESPINO : Nimic.
GIANNINA: Mă crezi acum că sunt vinovată ? CRESPINO : Nu prea.
< IIANNINA (repede}: Aşa? Atunci du-te dracului. Coronato umblă după mine. Coronato mă cere. Frate-meu i-a dat cuvântul. Signoc conte mă'ndeamnă să**-1** iau, mă roagă. Am să mă mărit cu Coronato.
CRESPINO : încetişor, ia-o încetişor ! Nu te mai supăra aşa de repede. Giannina poţi să-rni dovedeşti că nu minţi ? Că n'ai nimic cu Signor Evaristo ?
UI ANNINA: Şi mai vrei să nu-ţi spun nebun? Scumpul meu Crespino. Eu care te iubesc ;itât, tu care eşti inimioara mea, sufleţelul meu, logodnicul meu drag... *(11 mângâie).* CRESPINO *(dulce):* Şi ce ţi-a dat Signor Evaristo? 1ANNINA : Nimic.
CRESPINO: Nimic? Eşti sigură, nimic?
GIANNINA: Odată ce-ţi spun nimic, e nimic. *(Aparte):* Nu vreau să afle ceva despre evantai. Ar intra imediat la bănuială. CRESPINO : Să te cred ? GIANNINA : Ei haide, nu mă mai chinui.
CRESPINO : Mă iubeşti ? GIANNINA : Da, te iubesc.
CRESPINO *(îi ia mâna):* Hai, să facem pace. Să ne împăcăm. GIANNINA *(râzând):* Nebunule ! CRESPINO *(râzând):* Dar de ce nebun ?
GIANNINA: Pentrucă eşti nebun.

SCENA XIV (Coronato *iese din han, şi ceilalţi doi).*

CORONATO : In sfârşit am aflat ce cadou a căpătat Signorina Giannina.

GIANNINA: Ce ai dumneata cu mine ?

CRESPINO *(lui Coronato):* Dela cine a primit cadoul.

CORONATO : Dela Signor Evaristo.

GIANNINA : Nu e adevărat.

CRESPINO : Nu e adevărat ?

CORONATO : Ba da, ba da, şi ştiu şi dece.

GIANNINA: Să fie ce-o fi, pe dumneatea nu te interesează, eu îl iubesc pe Crespino şi am să fiu nevasta lui, a lui Crespino al meu.

CRESPINO (Iui *Coronato):* Ei, ce cadou e?

CORONATO : Un evantai.

CRESPINO *(Gianninei, furios):* Un evantai?

GIANNINA: Blestematule !

CRESPINO *(Gianninei):* Ai primit un evantai ?

GIANNINA : Nu, nu-i adevărat.

ORONATO : E atât de adevărat, câ**-1** mai ai încă în buzunar.

RESPILYO : Să văi evantaiul.

IANNIUA *(Iwi Cies-pino)* : Signci, ILU. Nici nu mă gândesc.

ORONATO : Las'că te iac eu. să mi-L arăţi.

IANNINA Coronato): Eşti un netre»nic.

SCENA XV

(Moracchio iezind *din casă cu şervetul, mâncând; şi ceilalţi dinainte).*

ORACCHTO : Da' ce-i gălăgia asta#? ORONATO : Sora ta a primit cadou un evantai.

E'n buzunarul ei şi spune că nu-ı are.
ORACCHTO *(Gianninei, poruncitor):* Dă-mi evantaiul.
IANNINA *(lui Moracchio)*: Lasă-mă'n pace.
ORACCHIO *(ameninţând-o):* Dă-mi evantaiul, că de nu...
IANNINA *(îl arată):* Blestematul ! Na, iată-1.
RESPINO *(vrea să-l ia):* Mie, dă-mi-1 mie.
ORONATO *(furios, vrea să-l apuce):* Ba mie.
IANNINA : Lăsaţi-mă'n pace, păcătoşilor !
ORACCHIO : Haide, repede, dă-1 încoa ; îl vreau eu.
IANNINA *(lui Moracchio):* Nu, domnule. Mai bine îl dau lui Crespino. ORACCHIO : Dă-1 încoa, îţi spun. ıIANNINA: Lui Crespino. *(Dă evantaiul lui Crespino şi fuge în casă).* ORONATO : Dă-1 încoa. ()RACCHIO : Dă-1 încoa.
RK.SPINO : E, n'o să puneţi mâna pe el. (Amunooi *lângă Crespino încearcă* sa-i *smulgă evanteiul. Crespino juge şi* ceilalţi doi se *iau după el).*

(Contele pe terasă, Timoteo în balconul ferestrei, apoi baronul şi ceilalţi dinainte).

CONTELE *(tare agitat):* Hei, Signor Timoteo.
TIMOTEO : Ce doriţi ?
CONTELE: Repede, repede, aduceţi săruri întăritoare. I s'a făcut rău Signorinei Candida.
TIMOTEO : Vin imediat, *(Intră în spiţerie).*
CONTELE: Ce dracu să aibă fereastra aia. Se vede că'n grădina cafegiului sunt plante otrăvitoare.

(Crespino străbate scena alergând. Coronato şi Moracchio îi fugăresc, fără să spună nimic. Toţi

trei ies din scenă). BARONUL *(iese din vilă, se duce să-l cheme pr spiţer):* Haide, repede, grăbeşte-te, Signor Timoteo.

TIMOTEO *(din spiţerie, are în mână o tavă şi mai multe sticluţe):* Iaca, iaca vin.

BARONUL : Repede, repede, e nevoie de dumneata. *(Fuge în vilă).*

TIMOTEO : Aicea-s, aicea-s. *(Dă să intre).*

(Crespino, Coronato, Moracchio se fugăresc dintr'o culisă, dau peste Timoteo, îl răstoarnă, cu toate sticluţele care se sparg. Cade şi Crespino şi pierde evantaiul. Coronato îl ia şi fuge cu el. Timoteo se ridică şi intră în spiţerie).

CORONATO *(lui Moracchio):* Uite-Î, uite-1. L-am luat eu.

MORACCHIO : îmi pare bine, ţine-1 dumneata. Giannina o să-mi dea socoteală dela cine îl are. *(Intră în casă).* CORONATO : Până una alta i-am arătat eu, ei.

Tot eu l-am luat.

CRESPINO : Ticăloşii ! M'au stâlcit Dar Lasă. lasă. lini paie mai iau că a luat Coronato evantaiul. Aş da şase perechi de pantofi să pot să pun din nou mâna pe el, să-1 rup în trucatele... să-1 rup în bucăţi! Pentru ce? Pentrucă e un cadou făcut iubitei mele? E, pe dracu! Giannina e fată bună, o iubesc şi nu trebue să mă supăr din pricina unor fleacuri. *(Intră* şchiopătând în ctelier),

C O R T I N A

A C T U L III

SCENA I

(Scenă mută, până la ieşirea contelui şi baronului)

CRESPINO iese din atelier cu de ale mâncării: pâine, brânză, o farfurie şi o ulcică goală. Şi le aşează pe bancă pentru ca să mănânce.

TOGNINO iese din vilă cu o mătură în mână, fuge spre *spiţerie unde intră.*

CRESPINO taie pâinea în felii, fără să spună nimic.

CORONATO iese din han împreună cu SCAVEZ-ZO, care duce în spinare un butoiaş asemănător celui pe care l-a dus contelui. Coro-nato trece prin faţa lui Crespino, îl priveşte şi râde. Crespino, la rândul lui, îl priveşte şi tremură de mânie. Coronato, râzând, trece mai departe şi iese prin aceeaşi parte prin care a ieşit cu primul butoiaş. Crespino îl urmăreşte pe Coronato cu privirea până nu-l mai vede, apoi îşi continuă lucrul.

Tognino iese din spiţerie şi mătură cioburile. TIMOTEO iese alergând din spiţerie cu farfurioare şi sticluţe, intră în vilă. Crespino ia ulcica şi intră încet, încet, melancolic în han.

SUZANNA iese din prăvălie, îşi aranjează marfa, apoi se aşează şi lucrează. Tognino intră în casă şi închide poarta. Crespino iese din han cu ulcica plină de vin şi râzând priveşte evantaiul pe care îl are ascuns sub manta, ca să-şi facă lui plăcere şi ca să-l vadă şi publicul; se aşează la locul lui şi pune ulcica jos pe pământ.

GIANNINA iese din casă, se aşează si începe să toarcă. Crespino, şezând, scoate evantaiul, râde, ascunzându-l din nou sub grămada de piele şi începe să mănânce. Coronato, singur, se întoarce de unde a venit, trece pe dinaintea lui Crespino şi râde. Crespino mănâncă şi râde. Crespino, mergând spre han, se întoarce şi râde. Crespino continuă să mănânce şi îi răspunde râzând. Coronato în uşa hanului se'ntoarce iar şi râde. Crespino scoate evantaiul, îl priveşte, râde, apoi îl ascunde iar şi continuă să mănânce şi să bea.

Contele şi baronul ies din vilă.

CONTELE : Nu, nu, amice, nu vă puteţi plânge de nimic.

BARONUL: Vă asigur că n'am motiv nici să mă bucur.

CONTELE : Că i-a venit rău Signorinei Candida, e o simplă întâmplare. Trebue să aveţi răbdare. Ştiţi cum sunt femeile. Li se face rău, aşa, din senin.

BARONUL : Din senin? Istericale vreţi să spuneţi.

CONTELE: Da, da, ijlencale, istericale! In sfârşit, cum doriţi. Dacă nu v'a făcut primirea cuvenită, nu e din vina ei. E din cauza boalei.

BARONUL: Dar când am intrat, nu era bolnavă-Alia. m'a văzut şi s'a retras în camera ei.

CONTILE : Pentrucă începuse să se simtă rău.

BARONUL : Aţi băgat de seamă când Signora' Gertruda a ieşit din camera nepoatei sale, cu câtă atenţie şi cu ce pasiune citea nişte hârtii caie păreau să fie scrisori de dragoste.

CONTELE : Ce să-i faci, e o femee capabilă. O mulţime de afaceri. Hârtiile trebue să-i fi sosit tocmai acum.

BARONUL : Nu, nu. Hârtiile sunt vechi. Pun rămăşag că le-a găsit pe măsuţa Signorinei Candida, sau ascunse undeva pe acolo.

CONTELE: Sunteţi prea, prea curios, colega. Aveţi o închipuire... Ce vă mai trece oare-prin cap ?

BARONUL: De, îmi închipui cam ce poate fi.. Bănuesc că între Signorina Candida şi Evaristo e ceva.

CONTELE : A, nici gând, de ar fi ar trebui s'o ştiu şi eu. Eu ştiu tot. Nimic nu se petrece în satul ăsta fără să ştiu eu. Şi apoi, de ar fi aşa cum spuneţi dumneavoastră, credeţi că v'ar fi acceptat propunerea ? Credeţi că ar fi avut îndrăzneala să compromită mediaţiunea unui nobil ca mine ?

BARONUL : Ceeace mă face să cred, e că a primit fără să se lase mult rugată. Dar vezi ? După ce Signora Gertruda a citit hârtiile, nu, s'a mai purtat atât de amabil cu mine. Mai mult, într'un fel oarecare a dat a înţelege că i-ar face plăcere să plecăm.

CONTELE: Să vă spun drept. Singurul lucru de care am putea să ne plângem e că Signo-
j, ra Gertruda nu ne-a invitat la masă.

BARONUL : Asta nu mă supără.

■CONTELE : Ann încercat eu un a-propos, dar s'a

făcut că nu înţelege. .BARONUL: Dar, vă asigui că abia aştepta s'o
lăsăm în pace. CONTELE : îmi pare rău pentru dumneavoastră.
Unde luaţi azi prânzul ? BARONUL: Am comandat hangiului o masă
pentru două persoane.
CONTELE : Pentru două ?
BARONUL: Da, îl aştept pe Evaristo care s'a
dus la vânătoare. CONTELE : Dacă doriţi, să veniţi la mine la
masă !
BARONUL : La dumneavoastră ?
CONTELE : Numai că palatul meu e la o jumătate de milă distanţă.
BARONUL : Vă mulţumesc, masa mea e comandată. Ei, voi ăştia dela han. Coronato !

SCENA II (Coro?iato *iese din han ; şi ceilalţi).*

CORONATO : Porunciţi !
BARONUL : S'a'ntors Signor Evaristo ?
CORONATO : încă nu l-am văzut, Signore. îmi pare rău, prânzul e gata, şi se răceşte mâncarea. V'am făcut nişte prepeliţe !
CONTELE : Evaristo e în stare să se ia cu vânătoarea până diseară şi să vă facă să rămâneţi nemâncat.
BARONUL : Ce să fac ? I-am promis să-1 aştept.
CONTELE : Să-1 aşteptaţi, înţeleg, până la un moment dat. Dar, scumpe amice, nu face de dumneavoastră să staţi şi să aşteptaţi un prieten de rang inferior. Da, sunt de acord, politeţă, umanitate ; dar, prea iubite coleg, sa respectăm conyenienţele.

BARONUL : Nu ştiu dacă pot îndrăzni să vă rog să luaţi locul lui Signor Evaristo.

CONTELE : Dacă nu vreţi să mai aşteptaţi şi nu vă simţiţi bine să mâncaţi de unu singur, veniţi la mine, o să mâncăm şi noi ce-om găsi.

BARONUL : Nu, scumpe conte, făceţi-mi plăcerea să veniţi cu mine. Să ne aşezăm la masă şi dacă Evaristo e lipsit de atâta delicateţă, cu atât mai rău pentru el.

CONTELE *(mulţumit):* Să'nveţe cum să sepoarte.

BARONUL : Mă duc să văd ce-au pregătit. *(Intră) :* Vă aştept.

CORONATO : Asta o să-mi mănânce toată bucătăria.

CONTELE : Ai adus celălalt butoiaş cu vin ?

CORONATO : Da, Signore, l-am trimis.

CONTELE : L-ai trimis ? Singur fără să-1 însoţeşti ? Să nu-mi joace o festă.

CORONATO : Să vă spun. Am mers şi eu până la colţul străzii. Acolo ne-am întâlnit cu omul dumneavoastră.

CONTELE : Majordomul meu ?

CORONATO : Nu, Signor !

CONTELE : Cameristul meu ?

CORONATO : Nu, Signor !

CONTELE : Lacheul meu ?

CORANATO : Nu, Signor !

CONTELE : Atunci cine era ?

CORONATO : Omul ăla care stă la dumneavoastră şi vinde fructe şi zarzavat în piaţă. CONTELE : Cum ? Lui i l-ai dat ? CORONATO : Precum spuneţi. L-am întâlnit.

i-am aratei butoiaşul ?i l-am Lăsat pe el să meargă cu argatul meu. CONTELE : Ei fir'ar să fie ! Ala n'a mai văzut

de nu ştiu **când** picătură **de** vin. E'n stare

să-mi bea jumătate din butoi. (Vrea să *intre).*
CORONATO: Un moment, va rog. CONTELE *(brusc):* Ce e ? CORONATO : A"ţi vorbit eu Giannina ? CONTELE : Da, am făcut-o şi p'asta. CORONATO : Şi ce-a spus ? CONTELE (încurcat): Merge bine, merge bine. CORONATO : Merge bine ?

CONTELE *(gata să intre):* Las'că vorbim noi pe urmă.

CORONATO : Spuneţi-mi măcar un cuvinţel.

CONTELE : Haide, să mergem. Nu vreau să-1 las pe domnul baron să mă aştepte. *(Intră).*

CORONATO : Mi-am pus mare nădejde în el... E un om care când îşi bagă ceva în cap... se întâmplă câteodată să şi izbutească. *(Drăgăstos şi brusc):* Giannina! *(Giannina toarce şi nu răspunde):* Cel puţin lasă-mă să-ţi spun „bună ziua".

GIANNINA *(jără să-l privească, torcând):* Ai face mai bine să-mi dai înapoi evantaiul.

CORONATO : O ! Aşa e, am uitat evantaiul pe butoiu. Da, da, vorbim mai pe urmă de evantai. *(Intră. Crespino râde tare).*

SUZANNA: Eşti bine dispus. Signor Crespino, râzi cu multă poftă.

CRESPINO : Râd, pentrucă am motivele mele.

GIANNINA (lui *Crespino)*: Tu râzi, şi eu simt că-mi crapă fierea de necaz.

CRESPINO : Necaz ? Şi mă rog, dece ţi-e necaz ?

GIANNINA : Pentrucă evantaiul e în mâinile lui Coronato.

CRESPINO *(râzând):* Da, e'n mâinile lui Coronato.

GrANNINA : Şi de ce râzi ?

CRESPINO: Râd pentrucă e'n mâinile lui Coronato. *(Se ridică, strânge resturile de pe masa. şi intră în atelier).*

GIANNINA: Râde ca prostul.

SUZANNA *(lucrând):* Nu mi-aş fi putut inchipul ca evantaiul meu să treacă prin atâtea mâini.
GIANNINA *(intorcăndu-se, cu dispreţ):* Evantaiul dumitale !
SUZANNA: Da, spun evantaiul meu, pentrucă a fost cumpărat din prăvălia mea.
GIANNINA : îmi închipui că ţi 1-a plătit ? !
SUZANNA : Se 'nţelege. Altfel nu l-ar fi putut lua.
GIANNINA : L-o mai fi plătit şi de două ori cât face.
SUZANNA : Nu-i adevărat. Şi chiar dacă ar fi aşa, ce-ţi pasă ţie ? Pentru cât te costă, poţi să-1 ţii.
GIANNINA Ce ştii d-ta cât mă costă?
SUZANNA *(cu ironie rece):* Dacă te costă ceva... **N**'am de unde să ştiu eu... Poate că ăla care ţi 1-a dat are oarecare obligaţii.
GIANNINA *(sare în picioare):* Obligaţii ? Ce vrei să spui prin obligaţii ? Mă mir că nu ţi-e ruşine de cuvintele pe care le rosteşti.
SUZANNA: Hei, hei, să nu-ţi închipui că mă sperii.
CRESPINO *(ieşind din atelier):* Ce e? Ce s'a întâmplat? Mereu numai strigăte, ţipete?
GIANNINA *(se aşează, toarce, aparte):* îmi vine să-i rup furca 'n cap.
SUZANNA: Toată ziua nu face decât să 'nţepe lumea şi ar vrea ca nimeni să nu-i răspundă.
CRESPINO: Eşti supărată, Giaunina? (Se aşează *şi începe să lucreze].* GIANNINA *(torcând):* Eu supărată? Eu nu mâ supăr niciodată. SUZANNA (ironică): O, e blândă ca un mieluşel. GIANNINA *(aşa ca s'o audă Suzanna):* Nu Wiâ supăr niciodată. Numai să nu mă tragă nimeni de păr, să nu-mi spună obrăznicii şi să nu mă calce pe coadă. *(Suzanna dă din cap* şi *mormăe ceva).* CRESPINO: Te calc eu pe coadă? GIANNINA *(torcând, cu dispreţ):* Nu vorbesc de tine.
SUZANNA *(ironizând-o):* Nu, nu vorbeşte de

tine, ci de mine. CRESPINO: Uf, ce balamuc! In strâmtoarea asta de patru case nu poate omul să stea nicio clipă liniştit. GIANNINA: Pă-i dacă-s numai limbi otrăvite... CRESPINO: Taci, nu-i frumos să vorbeşti aşa. SUZANNA: Insultă mereu şi mai are pretenţia să nu i se răspundă. GIANNINA: Eu vorbesc cu rost, cu socoteală. SUZANNA: O, mai bine să nu mai spun nimic. Să tac.

GIANNINA: Cred şi eu că e mai bine să taci decât să spui prostii.

CRESPINO: Totdeauna vrei să ai ultimul cuvânt.

GIANNINA: Da, chiar şi în fundul unei fântâni. *(Timoteo iese din vilă cu farfurioarele şi sticluţele sale).* Cine mă place, mă ia tşi aşa — cine nu, nu.

CRESPINO : Ei gata, taci odată.

TIMOTEO *(aparte):* Nu mai intru în casa asta niciodată. Ce sunt eu de vină că apele astea nu fac două parale? Nu pot să le dau decât ce am. Au pretenţia să găsească la ţară toate plăcerile dela oraş. Ş'apoi, ce sunt spirturile, elixirurile, esenţele? Şarlatanii. Toată medicina nu se rezumă decât la apă, chinină şi mercur, flntră *în spiţerie).*

CRESPINO *(Gianninei):* O fi cineva bolnav în casa Signorei Gertruda.

GIANNINA *(cu dispreţ):* Da, poama aia de Signorina Candida.

SUZANNA *(tare):* Săraca Signorina Candida !

CRESPINO: Da' ce are?

GIANNINA: De unde să ştiu eu ce are? Nebunia.

SUZANNA : Ehe, ştiu eu ce are Signorina Candida.

CRESPINO *(Suzannei):* Ei, şi ce are Signorina Candida ?

SUZANNA *(strâmbându-se):* Ar trebui să ştie şi

Signorina Giannina. GIANNINA : Eu ? Ce amestec am eu în chestia asta?

SUZANNA: Ba da, pentrucă s'a îmbolnăvit din cauza ta.

GIANNINA *(sare în picioare):* Din cauza mea?

SUZANNA: Aşa e, cu tine nu se poate sta de vorbă.

CRESPINO *(se ridică):* Aş vrea să ştiu şi eu ce e cu încurcătura asta.

GIANNINA *(Suzannei):* Nu eşti în stare decât să vorbeşti ticăloşii.

SUZANNA: Haide, haide, nu te'nfierbânta.

CRESPINO *(Gianninei):* Nu, nu. Las'o să vorbească.

GIANNINA *(Suzannei):* Pe ce te bizui când vorbeşti ?

SUZANNA : Mai bine să nu mai vorbesc.

GIANNINA: Ba nu, ba nu, vorbeşte. SUZANNA : Nu, Giannina, nu mă sili să vorbesc. GIANNINA: Dacă eşti o îemee cinstită, vorbeşte. SUZANNA: O, dacă e aşa, vorbesc. CRESPINO: Lasă nu mai vorbi că vine Signora Gertruda, să nu ne facem de râs înaintea ei. *(Se retrage la lucru).* GIANNINA *(aparte, mergând spre casă):* A, vreau să-mi dea socoteală de ce-a vorbit. SUZANNA *(râde şi lucrează):* Vrea să vorbesc ? O să vorbesc. CRESPINO : De aş putea odată să mă lămuresc t. *(Se aşează şi lucrează).*

SCENA III *(Gertruda iese din vilă; şi ceilalţi).*

GERTRUDA *(Gianninei, cu un aer serios):* Tu, spune-mi, s'a întors fratele tău ?

GIANNINA *(îmbufnată, mergând spre casa ei):* Da, Signora.
GERTRUDA (ca mai *sus):* S'o fi întors şi Signor Evaristo ?
GIANNINA (ca mai *sus):* Da, Signora.
GERTRUDA *(Gianninei):* Nu cumva ştii unde e Signor Evaristo?
GIANNINA *(agresivă):* Nu ştiu, preasupusa dumneavoastră.
GERTRUDA *(aparte):* Ce maniere ! Crespino !
CRESPINO: *(se ridică):* Signora. GERTRUDA: Dumneata ştii unde e Signor Eva-. risto ?
CRESPINO: Nu, Signora, zău că nu ştiu.
GERTRUDA: Fii bun şi vezi dacă nu e în han.
CRESPINO: Cu plăcere, imediat. SUZANNA *(şoptit):* Signora Gertruda !
GERTRUDA: Ce doreşti?
SUZANNA (se *ridică):* Un cuvânt.
GERTRUDA: Dumneata nu ştii nimic, nimic de Signor Evaristo ? SUZANNA: Ei, Signora, câte lucruri nu ştiu eu.
Aş vrea să vă spun multe. GERTRUDA: Oh, Doamne! Şi eu sunt necăjită de o mulţime de lucruri. Am văzut nişte scrisori care pur şi simplu m'au surprins. Spune-mi, te rog, ce ştii, lămureşte-mă.
SUZANNA: Aici, în public ?... Avem de a face numai cu zăpăciţi... Ce-ar fi dacă aş veni la dumneavoastră ? GERTRUDA: Da, dar aş vrea să mă văd mai întâi cu Signor Evaristo. SUZANNA: Sau, dacă vreţi să veniţi la mine ' GERTRUDA: Da, poate e mai bine. Să-l aşteptăm însă pe Crespino.
SUZANNA: Uite-1.
(Crespino iese din han).
GERTRUDA: Ei ?
CRESPINO: Nu e, Signora. Era aşteptat la masă şi n'a venit.

GERTRUDA: Totuşi trebue să se fi întors dela vânătoare.

CRESPINO: O, s'a 'ntors sigur. L-am văzut eu.

GERTRUDA: Unde să fie?

SUZANNA *(se uită în cafenea):* In cafenea, nu e.

CRESPINO *(se uită la spiţerie):* Nici în spiţerie.

GERTRUDA: Fii bun şi-1 caută. Satul nu e atât de mare. Poate îl găseşti.

CRESPINO: Am înţeles.

GERTRUDA (lui *Crespino):* Dacă-I găseşti, spu-ne-i că doresc mult să-i vorbesc şi că-1 aştept aici în casa negustoresei.

CRESPINO: Cu multă plăcere. (Pleacă).

GERTRUDA : Haidem, abia aştept să aud. *(Intră în prăvăliei.*

SUZANNA : Poftiţi vă rog, o sauziţi lucruri interesante-

CRESPINO : Ce de încurcături, Signor Evaristo ăsta... De un lucru îmi pare bine, că tot eu am evantaiul. Coronato îl caută ca un disperat, dar nu ştie că eu l-am găsit. Zăpăcitul, să uite evantaiul pe butoi ! Da unde o fi Sifinor Evaristo ? Mă duc să-1 caut în sat.

SCENA IV

(Limoncino iese din cafenea; Crespino, apoi Coronato).

CRESPINO *(lui Limoncino):* Pst! poţi să-mi spui unde o fi Signor Evaristo ? , LIMONCINO: Eu?
Da' ce sunt eu? Servitorul tău?

CRESPINO: Ce, n'ar putea să fie la tine în cafenea ?

LIMONCINO: De-ar fi, l-ai vedea. (Vrea să pornească)-

CRESPINO: Lămâia dracului!

LIMONCINO: Ce e aia Lămâie?
CRESPINO: Ceva care face bine când ţi-e greaţă.
LIMONCINO: Papugiul ! Că eu nu sunt prost să-i spun că Signor Evaristo e în grădina noastră. Acum, că e în al şaptelea cer de-bucurie, că nu mai poate de fericire, nu trebuie să-1 deranjeze nimeni. *(Strigă):* Ei, voi ăia din han !
CORONATO *(în uşă):* Ce e ?
LIMONCINO: Signor Evaristo trimite vorbă d-lui baron să nu-1 mai aştepte cu masă. E ocupat şi nu poate veni.
CORONATO: Spune-i că s'a trezit prea târziu. Signor baron aproape că a terminat masa.
LIMONCINO: Bine, bine. O să-i spun când l-oi vedea. *(Vrea să* plece).
CORONATO: Ei, tinere?
LIMONCINO: Ce doriţi 7
CORONATO : Dacă auzi cumva că a găsit cineva un evantai...?
LIMONCINO: Eu nu.
CORONATO: Bine, dacă cumva auzi vorbindu-se, te rog să-mi spui şi mie.
LIMONCINO: Signor, da, cu plăcere. Dumneata l-ai pierdut ?
CORONATO: Da, eu. Nu ştiu cum dracu a dispărut. L-o fi luat vre-o puşlama. Şi dobitocii ăia de băieţi din prăvălie nu-şi amintesc nici măcar cine a fost să cumpere vin. Da dacă pun mâna pe el ! Dacă pun mâna pe el ! Te rog deci nu uita. (Intră).
LIMONCINO: Din partea mea, o să fac ce-oi putea. *(Porneşte).*

SCENA V

(Contele la fereastra hanului, aceiaşi, apoi Giannina).

CONTELE : Am auzit vocea lui Lămâioară.

(Tare) : Ei, tinere ! LIMONCINO *(se întoarce):* Signore. CONTELE: Adu-ne două cafele bune. LIMONCINO : Pentru cine. Illustrissime ?

CONTELE: Pentru mine.

LIMONCINO: Amândouă pentru dumneavoastră?

CONTELE; Una pentru mine şi cealaltă pentru baronul del Cedro.

LIMONCINO: Vă servesc imediat.

CONTELE: Repede, şi vezi să fie bună.

LIMONCINO : Acum, că ştiu că plăteşte baronul, i le-aduc. *(Pleacă).*

GIANNINA *(iese din casă fără furcă):* Hei, Lămâioară 1

LIMONCINO: Şi d-ta vrei să mă scoţi din pepeni cu numele ăsta de Lămâioară.

GIANNINA: Haide, haide, nu te supăra. Nu ţi-am spus nici castravete, nici dovleac, nici pepene, nici pătlăgică.

LIMONCINO: Mai ştii ceva?

GIANNINA *(calmă):* Hai, vino'ncoa, spune-mi: Signor Evaristo mai e acolo ?

LIMONCINO: Unde acolo?

GIANNINA: La voi. LIMONCINO: La noi?

GIANNINA (începe să *se'nfurie):* Da, la voi.

LIMONCINO : Uite, prăvălia e aici. De-ar fi, l-ai vedea.

GIANNINA : Eh, în grădină ! LIMONCINO: Eh, habar n'am ! (Pleacă *şi intră în cafenea).*

GIANNINA: Animalul dracului. De-aş avea furca la mine i-aş rupe-o pe spinare. Şi mai spun că simt rea. Toată lumea îşi bate joc de - mine. Toată lumea mă scoate din sărite. Signorele alea de-acolo, strâmbătura asta de aicia, Moracchio, Coronato, Crespino... Uf! lua-i-ar dracu pe toţi.

SCENA VI. *(Evaristo iese din cafenea alergând fericit; Giannina, apoi Coronato).*

EVARISTO *(Gianninei): Oh,* iată-te. iată-te, sunt fericit.

GIANNNINA : Ehei ! Ce e bucuria asta ?

EVARISTO: Oh, Giannina, sunt omul cel mar mulţumit, cel mai fericit din lume. GIANNINA: Bravo! îmi pare bine. Sper că o să-mi spălaţi obrazul de câte batjocuri am îndurat.

EVARISTO: Da. da. Tot ce vrei. Află Giannina mea, că te bănuia pe tine, Signorina Candida. A aflat că ţi-am dat ţie evantaiul; credea că l-am cumpărat pentru tine; era geloasă din cauza mea şi din cauza ta.

GIANNINA: Geloasă din cauza mea ?

EVARISTO: Da, sigur.

GIANNINA *(îndreptându-se spre vilă):* Ah, Gă-si-o-ar turbarea !

EVARISTO: Vroia să se mărite cu altul de furie, din răzbunare, din disperare. M'a văzut, a căzut, a leşinat. Am rămas pe loc, o bucată bună din timp, fără s'o pot vedea. In sfârşit, din întâmplare, din fericire, mătuşa ei a ieşit din casă. Candida a coborît în grădina ei; am trecut prin măslini, am sărit zidul, m'am a-runcat la picioarele ei. Am plâns, am rugat-o, am implorat-o, am convins-o, e a mea, e a mea. Nu mai am dece să mă tem. *(Vesel şi emoţionat).*

GIANNINA *(strâmbându-se puţin):* îmi pare bi-ne, mă bucur pentru dumneavoastră. Va fi a dumneavoastră, mereu a dumneavoastră. Sunt mulţumită, fericită şi-mi creşte inima.

EVARISTO: Mi-a pus o singură condiţie, de care depinde siguranţa mea, întreaga mea fericire.

GIANNINA: Şi ce condiţie?

EVARISTO *(ca mai sus):* Pentru ca să mă justific pe d-a'ntregul, să te justific şi pe tine, şi ca să-i dea şi ei o binemeritată satisfacţie, e nevoie, trebue să-i dau evantaiul.

GIANNINA: Aoleu, stăm bine.

EVARISTO *(cu din ce în ce mai multa căldură):* E vorba de reputaţia mea şi a ta. S'ar părea că eu l-am cumpărat pentru tine. Ar fi o confirmare a bănuelilor ei. Ştiu că tu eşti fată cuminte, înţeleaptă. Fii bună şi dă-mi evantaiul înapoi.

GIANNINA *(încurcată):* Signore... Nu mai am evantaiul...

EVARISTO : Ei haide, ai dreptate. Ţi l-am dăruit şi nu ţi l-aş cere dacă nu m'aş găsi în situaţia asta. Am să-ţi cumpăr altul. Unul mai frumos. Dar pentru numele lui Dumnezeu. dă-mi-1 îndată pe ăla pe care ţi l-am dat.

GIANNINA: Da vă spun Signore, nu-l mai am.

EVARISTO (cu *tărie):* Dar Giannina, înţelege. Este vorba de viaţa mea şi de reputaţia ta.

GIANNINA: Vă jur pe lumina ochilor şi pe toţi sfinţii din lume, că nu-l mai am.

EVARISTO (cu *căldură):* Oh, Doamne! Ce ai făcut cu el ?

GIANNINA : Au aflat că-1 am şi au sărit pe mine ca trei câini turbaţi. EVARISTO *(înfuriat):* Cine' GIANNINA: Fratele meu... EVARISTO : Moracchio ! *(Fuge să-l cheme).* GIANNINA : Nu, staţi, nu 1-a luat Moracchio. EVARISTO : *(bătând din picior) :* Da' cine ? GIANNINA : Eu l-arh dat lui Crespino... EVARISTO *(fuge spre atelier):* Crespino ? GIANNINA: Dar veniţi încoace, ascultaţi... EVARISTO: Simt că nu rezist. GIANNINA: Nu-l mai are nici Crespino.

EVARISTO: Da cine-1 are, cine-1 are ? Spune repede.

GIANNINA: II are puşlamaua ,aia de Coronato.
EVARISTO (la *han):* Coronato, hei, Coronato!
CORONATO: Signore ! EVARISTO: Dă-mi evantaiul.
CORONATO: Care evantai? GIANNINA : Ăla pe care-1 aveam eu, e al domnului.
EVARISTO : Hai grăbeşte-te, nu mai pierde timpul.
CORONATO : Signore, îmi pare foarte, ioartf nespus de rău...
EVARISTO : Ce ?
CORONATO : Evantaiul nu mai e.
EVARISTO : Nu mai e?
CORONATO : Fără să-mi dau seama, l-am pus pe un butoi. L-am lăsat acolo, am plecat, m'am întors şi nu l-am mai găsit. L-o fi luat cineva.
EVARISTO : Să iasă din pământ. CORONATO : De unde ? Am făcut ce-am putut. EVARISTO : Zece, douăzeci de ţechini îl pot găsi ?
CORONATO : Dacă nu-i, nu-i!
EVARISTO : Sunt disperat.
CORONATO : îmi pare rău, dar n'am ce să vă fac.
EVARISTO *(Gianninei):* Tu eşti ruina mea, nenorocirea mea. GIANNINA : Eu ? Ce vină am eu ?

SCENA VII *(Apare Candida pe terasă şi ceilalţi).*

CANDIDA fi! *chiamă):* Signor Evaristo ?
EVARISTO : Iat-o, iat-o; sunt disperat !
GIANNINA : Ce dracu ! E sfârşitul lumii ? Pentru atâta lucru ?
CANDIDA fii cftiamd din *nou) :* Signor Evaristo?
EVARISTO : Ah, Candida mea, prea iubito, sunt cel mai năpăstuit om, cel mai nefericit om din lume.
CANDIDA : Şi dece ? Nu poţi să capeţi evantaiul ? Nu-i aşa ? GIANNINA: A ghicit.

EVARISTO : Toate se'ntorc împotriva mea. Din nenorocire, ăsta e adevărul. Evantaiul a dispărut. Imposibil să-1 găsesc până acuma

CANDIDA: Oh, îmi închipui eu unde o fi !.

EVARISTO : Unde, unde ? Dacă cumva ai vreo idee...

GIANNINA *(lui Evaristo):* Cine ştie? Poate 1-a găsit cineva... EVARISTO *(Gianninei):* Să auzim. CANDIDA : Evantaiul trebue să fie în mâna a celeia căreia i l-ai dăruit şi nu vrea să-1 dea înapoi. Are dreptate. GIANNINA *(Candidei):* Nu-i adevărat. CANDIDA : Tu să taci! EVARISTO : Iţi jur pe onoarea mea... CANDIDA : Destul. Hotărîrea mea e luată. Mă mir de dumneata că îndrăzneşti să mă pui faţă'n faţă cu o ţărancă. (Pleacă). GIANNINA *(spre terasă):* Ce vrea să spue cu asta : ţărancă ?

EVARISTO *(Gianninei):* Pe Dumnezeul meu că numai tu eşti cauza nenorocirei mele, a morţii mele.

GIANNINA: Ehei, nu fii bestie, cum ar spune Signor conte.

EVARISTO : Ea' s'a hotărit. Nu-mi mai rămâne decât să mă hotărăsc şi eu. Am să-mi aştept rivalul, îl voi ataca cu spada. Ori moare nemernicul," ori îmi voi sacrifica viaţa... Numai şi numai din cauza ta o să se întâmple această mare nenorocire.

GIANNINA : Oho ! Mai bine să plec. Mi-e teamă să nu vă pierdeţi minţile. *(Pleacă încet, încet şi intră în casă).*

EVARISTO ; Dar cum e posibil ! Pasiunea îmi apasă inima ; simt că nu mai pot respira. Nu mă mai ţin picioarele ; mi se'ntunecă înaintea ochilor.

Vai mie. Cine poate să-mi ajute ? *(Cade pe un scaun la cafenea şi se lasă pradă disperării).*

GIANNINA *(întorcăndu-se îl vede căzând):* Ce e ? Ce s'a'ntâmplat ? Moare bietul nenorocit. Moare. Ajutor ! Săriţi oameni buni ! Hei, Moracchio ! Ehei, voi din cafenea !

SCENA VIII

(Limoncino cu cele două ceşti de cafea, îndrum spre han, Moracchio iese din casă, a-leargă în ajutorul lui Evaristo. Crespino, Timoteo, ceilalţi, apoi contele).

CRESPINO : Aha, iată-1 pe Signor Evaristo. Ce s'a'ntâmplat ? GIANNINA *(lui Limoncino):* Apă, apă.

CRESPINO *(aleargă în atelier):* Vin, să aduc vin.

LIMONCINO : Daţi-i vin, eu mă duc până la han să duc cafelele. *(Pleacă).*

MORACCHIO : Hai, curaj, curaj. Signor Evaristo, la vânătoare, la vânătoare.

■GIANNINA: Da, de vânătoare îi arde! E îndrăgostit. De aia i-e rău.

TIMOTEO *(din spiţerie):* Ce e ? Ce s'a întâmplat?

MORACCHIO : Vino, vino repede, Signor Timoteo.

GIANNINA : Haide, salvează-1 pe omul ăsta de treabă. TIMOTEO : Da' ce are ? GIANNINA : I s'a făcut rău. TIMOTEO : Trebue să-i scot sânge.

MORACCHIO : E'n stare Signoria Voastră ?

TIMOTEO: La nevoie fac de toate. *(Intră în spiţerie)*

GIANNINA : O, sărmanul Signor Evaristo, o să-l ciopârţească !

CRESPINO *(din atelier cu o sticlă mare de vin):* Iată, iată, asta-1 aduce în simţiri, e vin vechi de cinci ani.

GIANNINA : Se pare că-şi revine puţin în fire.

CRESPINO : Oh, vinul ăsta trezeşte şi morţii.

MORACCHIO : Curaj, curaj !

TIMOTEO *(vine din spiţerie cu pahare, feşi şi un brici):* Am venit. Repede, desbrăcaţi-1.

MORACCHIO : Şi ce vreţi să faceţi cu briciul ăsta ?

TIMOTEO : La nevoie, e mai bun ca lanţeta.

CRESPINO : Un brici ? GIANNINA : Un brici ?

EVARISTO *(patetic, ridicându-se):* Cine, cine. vrea să mă asasineze cu un brici ?

GIANNINA : Signor Timoteo.

TIMOTEO : Eu sunt o persoană respectabilă, nu un asasin oarecare. Fac ce pot şi ce ştiu fără ca nimeni să aibă ceva de spus. Las'că dacă mă mai chiamă altădată, să aibă să ia ! (Intră *în spiţerie).*

MORACCHIO : Nu vreţi să veniţi la mine, Signoi Evaristo ? Vă trântiţi puţin pe patul meu.

EVARISTO : Să mergem unde vrei tu.

MORACCHIO : Daţi-mi braţul ; aşa, sprijiniţi-vă de mine.

EVARISTO : Cu cât o să se termine mai repede viaţa asta mizerabilă, cu atât mai bine pentru mine. *(Porneşte sprijinit de Moracchio).*

GIANNINA : Păi dacă vrea să moară, n'are decât să se lase îngrijit de spiţer.

MORACCHIO : Iată, am ajuns la poartă. Să intrăm.

EVARISTO : Milă fără rost pentru cineva care nu doreşte decât moartea. *(Intră).*

MORACHIO : Giannina, vino să faci patul pentru Signor Evaristo. *(Intră). (Giannina e gata să intre şi ea).*

CRESPINO (o *chiamă):* Giannina !

GIANNINA : Ce e ?
CRESPINO: Te arăţi cam prea miloasă faţă di> domnul ăla !
GIANNINA : Nu-mi fac decât datoria. Pentrucă eu şi cu tine suntem cauza nenorocirii lui.
CRESPINO : Tu, înţeleg. Da eu ? Ce amestec am eu ?
GIANNINA : Din vina blestematului ăluia de e- vantai. *(Intră).* CRESPINO : Afurisit evantai ! I-am auziit nu-

mele de un milion de ori. Ia să-1 îngrop eu undeva, să nu dea cineva de el, că nu mi-ar plăcea deloc să plătesc eu oalele sparte. *(Se duce la masă şi ia evantaiul).*
LIMONCINO: Signor Evaristo...
CONTELE *(iese din han):* Vino'ncoa, aşteaptă. *(Ia o bucată de zahăr* ,if; o *bagă* în *gură):* Pentru răguşală.
LIMONCINO : Pentru stomac
CONTELE: Ce?
LIMONCINO: Spun, că face bine la stomac. (Pleacă, *intră în cafenea. Contele se plimbă mulţumit, se cunoaşte că a mâncat bine).*
CRESPINO (înaintează *cu evantaiul):* Mai, mai, că... Da, asta e cel mai bine din toate.
CONTELE : Aha, bună ziua Crespino. CRESPINO : Servul Signoiiei Voastre Ilustri- ssime.
CONTELE (încet): Mi-ai dres pantofii? CRESPINO (arată *evantaiul) :* Mâine veti fi servit.
CONTELE : Ce ai în hârtia aia ?
CRESPINO: Un lucru pe care l-am găsit pe jos lângă hanul Poştei.
CONTELE : **Ia** arată-mi-1.
CRESPINO : Poftiţi. (71 *dă).*

CONTELE : A, un evantai. L-o fi pierdut, cineva.
Si ce vrei să faci tu cu el ? CRESPINO : La drept vorbind, habar n'am ce
să fac cu el. CONTELE :
Vrei să-1 vinzi ?
CRESPINO : E, să-1 vând ! Nici n'aş şti cât să cer pe el. Credeţi că are vreo valoare ?
CONTELE: Nu ştiu, nu mă pricep. Are poze ..
Dar un evantai găsit la ţară nu poate **să** facă mare lucru.
CRESPINO : Aş fi fost foarte bucuros dacă valora mult.
CONTELE : Ca să-l poţi vinde bine ?
CRESPINO : Nu. Ca să fi avut plăcerea de-al oferi cadou Signoriei Voastre Illustrissime.
CONTELE *(mulţumit):* Mie? Vrei să mi**-1** dai mie ?
CRESPINO : Insă cum nu e un lucru demn de dumneavoastră...
CONTELE : Nu, nu, are calităţi. Mulţumesc, scumpule. Unde pot, am să-ţi acord protecţia mea. Am să-l dăruesc cuiva şi âm să fac figură onorabilă.
CRESPINO : Vă rog să-mi faceţi un hatâr.
CONTELE *(aparte):* A, da, ştiam eu. Ăştia nu dau niciodată nimic fără interes. Ce vrei ? Spune.
CRESPINO : Să nu spuneţi că-1 aveţi dela mine.
CONTELE: Numai atât? CRESPINO : Atât.
CONTELE: Hm, hm, e'delicat... Dacă e numai atât... Da, spune-mi te rog, dece nu vrei să se ştie că**-1** am dela tine ? Nu cumva l-ai furat ?
CRESPINO: Iertaţi-mă, Illustrissime, nu sunt capabil de aşa ceva.
CONTELE : Atunci dece niu vrei să se ştie* **oă-1** am dela tine ? Dacă l-ai găsit, şi dacă proprietarul lui nu**-1** reclamă, nu prea văd motivul...

CRESPINO *(râzând):* E, am eu motivele mele !
CONTELE: Care?
CRESPINO : Să vă spun. Am o iubită. CONTELE :
Ştiu, ştiu foarte! bine, Giannina.

CRESPINO : De-ar şti Giannina că am avut evantaiul ăsta şi nu i l-am dat ei, s'ar supăra foc. ONTELE : Ai făcut foarte bine că nu **i** l-ai dat Ăsta nu e evantai pentru o ţărancă. ***(11** pune în buzunar).* Fii fără grijă. N'o să spun nimănui că**-1** am dela tine. Dar a-propos, cum stai cu Giannina ? **Ţii** mult s'o iei de nevastă ?
RESPINO : La drept vorbind.., să vă mărturisesc slăbiciunea mea. Aş lua-o bucuros. ONTELE : Aşa ? Atunci fii pe pace. Vă căsătoresc chiar diseară dacă vrei. RESPINO : Zău ?
ONTELE: Da' ce sunt eu aici ? Ce, protecţia mea n'are nicio valoare ? ESPINO : Dar şi Coronato are pretenţii. ONTELE : Coronato... Coronato e un prost.
Giannina te iubeşte ? RESPINO: Mult, mult de.tot. ONTELE : Bine. Pe tine te iubeşte. Pe Coronato nu poate să-1 sufere ; să ai încredere în protecţia mea. RESPINO : Până aici vă cred ; dar frate-său ? ONTELE : Ce frate ? Care frate ? Dacă sora vrea, ce amestec mai are fratele ? Increde-te în protecţia, mea. RESPINO : Mă bizui pe bunătatea dumneavoastră. ONTELE : Pe protecţia mea. RESPINO : Mă duc să vă cârpesc pantofii. ONTELE : Vorbeşte încet. Aş avea nevoie de-o
pereche nouă. RESPINO-: O să vă servesc. .
ONTELE : Da' să ştii că o plătesc, să nu cumva să crezi că... CRESPINO : Nu.

CONTELE : Eu nu-mi vând niciodată protecţia.
CRESPINO : E, cred şi eu, pentru o pereche de papuci !...
CONTELE : Hai, du-te şi vezi-ţi de treabă.
CRESPINO : Plec imediat. *(Se duce la masa lui). (Contele scoate evantaiul* si-l *examinează în amănunţime).*
CRESPINO : Ei drăcie, am uitat de Signor Evaristo. Mă duc la Signora Gertruda să-i spun că e în casa Gianninei.
CONTELE *(cu dispreţ):* Mă uit şi mă tot uit. Un evantai. Cât poate să coste ?... Da' ştiu eu ? Un sfert de ţechin. Dacă ar fi mai de soi. l-aş oferi Signorinei Candida, care şi 1-a rupt azi dimineaţă pe al ei ! Da' în definitiv dece nu ? Nu e chiar aşa de rău.
GIANNINA fia *fereastră):* Nu-l văd pe Crespino. Unde s'o fi dus la ora asta ?
CONTELE: Pozele astea nu prea sunt bine pictate, ba chiar mi se pare că sunt rău desenate.
GIANNINA : Ce-mi văd ochii ! Evantaiul în mâinile contelui. Să-1 trezesc pe Signor Evaristo. *(Pleacă).*
CONTELE : Haide, gata. Nu se refuză niciodată nimic. Găsesc eu ce să fac cu el.

SCENA IX

BARONUL : Ei, amice, m'aţi lăsat singur ca ui. caraghios.
CONTELE : Păi dac'am văzut că n'aveţi poftă de vorbă.
BARONUL: Da, aşa e, încă nu pot să mă liniştesc... Spuneţi-mi vă rog, credeţi cumva că e posibil să le vedem acum pe doamne ?

CONTELE : Dece nu ? îmi vine'n minte o idee bună. Vreţi să vă fâc un dar ? Un dar pe care aţi putea cu cinste, la rândul dumneavoastră, să-1 faceţi cadou Signorinei Candida ?

BARONUL : Ce fel de dar e şi ăsta ?

CONTELE : Ştiţi că azi dimineaţă şi-a rupt e-vantaiul ?

BARONUL : Ştiu, mi s'a spus.

CONTELE: Iată un evantai. Să mergem la ea şi prezentaţi-i-1 dumneavoastră înşivă. *(II dă baronului):* Priviţi-1, priviţi-1, nu e râu.

BARONUL: Şi dumneavoastră credeţi...

CONTELE : Da, daţi-i-1 ca din partea dumneavoastră. Eu nu-mi fac nicio cinste din asta Vă las dumneavoastră întreaga onoare.

BARONUL : Aş primi bucuros această ocazie; dar îmi permiteţi să vă întreb cât vă costă ?

CONTELE : Ce vă interesează cât mă costă ?

BARONUL : Ca să vă restitui preţul.

CONTELE : Oh, la ce bun ! Mă mir ! Şi dumneavoastră mi-aţi dăruit pistoalele alea...

BARONUL : Nu mai ştiu ce să zic. Am să accept atenţia dumneavoastră. *(Aparte, privindu-l).* Unde dracu o fi găsit evantaiul ăsta ? Nu-mi închipui să-1 fi cumpărat.

CONTELE : Ei, ce spuneţi ? Nu e lucru de bun gust ? Nu-i aşa că a venit la timp ? Ei, aşa sunt eu. In ocaziile astea ştiu ce se potriveşte. Prevăd totul. Am o cameră plină cu obiecte delicate de astea, pentru doamne. Ş> acum haidem, să nu pierdem timpul. *(Fuge şi bate la poarta vilei).*

TOGNINO *(pe terasă):* Ce doriţi ?

CONTELE : Putem să prezentăm omagiile noastre doamnelor ?

TOGNINO : Signora Gertruda a ieşit şi Signora

Candida se odihneşte în camera dumneaei.

CONTELE : Să ne anunţi imediat ce se trezeşte.

TOGNINO : Am înţeles. CONTELE : Ai auzit ?

BARONUL : Bine, trebue să aşteptăm. Tot trebuia să scriu o scrisoare la Milano. Mă duc s'o scriu la spiţer. Dacă vreţi să veniţi şi dumneavoastră...

CONTELE : Nu, nu, la ăla nu mă duc niciodată cu plăcere. Duceţi-vă şi scrieţi-vă scrisoare*. Eu rămân aici să aştept comunicarea servitorului.

BARONUL : Prea bine. La primul semn viu imediat.

CONTELE : Aveţi încredere în mine, fără grijă.

BARONUL *(aparte):* Hm, hm, am prea puţină încredere în el; dar mai puţină în mătuşă şi mult mai puţină în nepoată. *(Intră la spiţer).*

CONTELE : Eu o să mă amuz puţin cu scumpa mea carte, cu preţioasa mea culegere de fabule minunate. *(Scoate cartea şi se aşează).*

SCENA X

(Evaristo iese din casa Gianninei; şi celălalt)

EVARISTO *(aparte):* O, uite-1 că mai e aici ; mă temeam să nu fi plecat. Nu ştiu cum de a putut să mă fure somnul cu atâtea nenorociri câte m'au lovit. Oboseala... Slăbiciunea... A-cum simt că renasc. Speranţa să-mi recapăt evantaiul meu... Signor conte, daţi-mi voie să vă exprim cele mai sincere sentimente de devotament.

ONTELE : Sluga dunutaJe. *(Citeşte şi 7c<Le).*

YÂRISTO: Ini daţi voie să vă spun iui cuvânt ?

CONTELE **fee** *nai sus):* Acuş, acuş, sunt al du-ini tale,

EYARTSTO: Daci ri'are evantaiul în mână, nu

ştiu cura si încep. CONTELE *(se ridici râzând, pune cartea in* bu-*znner şi se apropie) :* lată-mă. Ce pat face' pentru dumneata ? EVARISTO *(încercând să zărească evantaiul:* Iertaţi-mă dacă v'am deranjat. CONTELE: Nimic, nu face nimic, o să-mi termin fabula altădată. EVARISTO *(ca mai sus)* : N'aş vrea să mă consideraţi prea îndrăzneţ. CONTELE *(se priveşte):* La ce te uiţi ? Sunt cumva murdar pe haine ? Am vreo pată pe undeva ?

EVARISTO : Iertaţi-mă, dar mi s'a spus că aveţi un evantai.

CONTELE : Un evantai ? *(Incurcăndu-se):* Hait, dumneata l-ai pierdut ? EVARISTO : Da, Signore. Eu l-am pierdut. CONTELE : Dar mai sunt evantaie pe lumea asta. De unde ştii că ăsta e tocmai acela pe care l-ai pierdut dumneata ? EVARISTO : Dacă aţi avea bunătatea să mi-1 arătaţi...

CONTELE : Scumpe prietene, îmi pare rău, dar ai venit prea târziu. EVARISTO : Cum prea târziu ? CONTELE : Nu mai am evantaiul. EVARISTO *(agitat):* Nu-1 mai aveţi ? CONTELE : Nu, l-am dat cuiva. EVARISTO *(HcâJzindu-se):* Şi cui l-aţi dat?

CONTELE : Păi tocmai asta nu vreau să-ţi spun.

EVARISTO : Signor conte, trebue să ştia; trebue să capăt evantaiul ăsta. Şi o să-rni spuneţ ciae-1 are.

CONTELE : Ba n o să-ţi spun deloc.

EVARISTO *(în culmea jericirii):* Jur pe toţi sfinţii că o să-mi spuneţi.

CONTELE : Cum îndrăzneşti ? Uiţi respectul ce mi-1 datorezi ?

EVARISTO *(cu căldură):* Da, *o* spun şi o susţin. Asta nu e faptă de gentilom.

CONTELE : Dumneata ştii că am o pereche de pistoale încărcate ?

EVARISTO : Ce-mi pasă mie de pistoalele dumneavoastră. Evantaiul meu, Signore !

CONTELE : Câtă neruşinare. Atâta gălăgie pentru un gunoi de evantai care nu face nici cinci parale.

EVARISTO : Face cât face. Dumneavoastră nu ştiţi ce preţ are şi câţi aş da să-1 recapăt... Da, aş da cincizeci de ţechini.

CONTELE : Ai da cincizeci de ţechini ?

EVARISTO : Da, vă spun, vă promit. Dacă puteţi să puneţi iar mâna pe el, aş da cincizeci de ţechini.

CONTELE *(aparte):* Ei drăcie ! O fi pictat de Tiziano sau de Raffaello d'Urbino.

EVARISTO : Vă rog, Signor conte, făceţi-mi bucuria asta, plăcerea asta.

CONTELE : Bine, am să văd dacă este posibil, dar o să fie greu.

EVARISTO : Dacă persoana care-1 are, ar vrea să-1 vândă pentru cincizeci de ţechini, a-ranjaţi dumneavoastră cum credeţi.

CONTELE : Dacă l-aş avea eu, m'aş simţi jignit de o asemenea propunere.

HVAR1ST0 : Sigur, sigur, sunt corrvins. Dai poate că persoana caie-L are nu se va simţi jignită.

CONTELE : O, cât despre, asta, persoana aceea s'ar ofensa cel puţin cât mine, dacă nu mai mult... Amice, te asigur că mă găsesc într© mare încurcătură.

EVARISTO : Ştiţi ce, Signor conte ? Iată tabachera asta de aur, a cărei greutate face cinci zeci şi patru de ţechini. Ştiţi dumneavoastră, fineţea lucrului dublează preţul, dar n'are a face. O dau foarte bucuros, numai să capăt în schimb evantaiul. Poftim, fj-o dă).

CONTELE: Da' ce, sunt diamante în evantaiul ăla ? Eu n'am băgat de seamă.

EVARISTO : Nu sunt diamante şi nu valorează nimic. Insă pentru mine este foarte preţios.

CONTELE : Am să încerc să te ajut.

EVARISTO : Vă rog, vă implor, vă rămân obligat toată viaţa.

CONTELE : Aşteaptă aici. Mă simt puţin încurcat. Am să fac tot ce-am să pot... şi chiar vrei cu tot dinadinsul să-i dau în schimb tabachera ?

EVARISTO : Da, daţi-o fără grijă.

CONTELE *(porneşte):* Aşteaptă aici... *(Intorcăn-du-se):* Şi dacă persoana mi-ar da evantaiul fără să pretindă tabachera ? EVARISTO :
Signore, tabachera v'am dat-o şi e
a dumneavoastră. Faceţi cu ea ce vă place.

CONTELE : Sigur ? EVARISTO : Sigur.

CONTELE : Aşteaptă-mă aici. Dacă ar fi cincizeci de ţechini, nu i-aş primi, dar o tabache ră de aur ? Da, domnule, e un cadou demn de un nobil. *(Intră în spiţerie).*

EFAR1STO: Ea, pentru a mă desvinovăţi faţi de idolul meu, mi-aş sacrifica şi sângele, de-ar **fi** nevoie.

SCENA XI

(Crespino iese din prăvălia Suza-nnei; şi celălalt).

CEESPINO : Aha, iată-1 aici. Signore, vă salut cu respect. Signora Gertruda ar vrea să vorbea scă cu Signoria voastră. E aici în casa ne-gustoresei şi vă roagă să vă deranjaţi pâră acolo. Vă aşteaptă.

EVARISTO : Spuneţi-i Signorei Gertruda că vin imediat, că sunt gata să primesc ordinele sale;

dar că o implor să mă aştepte numai un minut, până mă văd cu o persoană cu care trebue neapărat să mă'ntâlnesc.

CRESPINO : Cu plăcere. Ce mai faceţi ? Cum vă mai simţiţi ?

EVARISTO : Mulţumesc lui Dumnezeu, mult mai bine.

CRESPINO : Mă bucur din toată inima. Şi Giannina cum se simte ?

EVARISTO : Eu cred că bine.

CRESPINO: Ei, e fată bună Giannina.

EVARISTO : Da, aşa e, şi ştiu că te iubeşte mult de tot.

CRESPINO : Şi eu o iubesc, dar...

EVARISTO : Dar ce ?

CRESPINO : Mi s'au spus unele lucruri...

EVARISTO : Ţi s'a spus ceva de mine ? CRESPINO : Să vă spun drept, da, Signore. EVARISTO : Amice, eu sunt un om cumsecade şi Giannina ta e fată cinstită.

CRESP1N0 : Da, da, assşa cred si eu. Dar ştiţi dumneavoastră, gurile rele *(Contele apxre m uşa* spiţ«-neij.

jETÂRISrO *(lui Crtt-pir,»):* Du-te repede la Signora Gertruda şi spune-i că vin imediat.

CRESPINO *(porneşte):* Da, Signore. *(Irece pe lângă conte)*: Sunt sigur că nu e nictun pericol. Sunt sigur. Vă rog nu uitaţi de Giannina.

CONTELE: Increde-te în protecţia mea. CRESPINO : Abia aştept clipa. *(Intră la Suzarma).*

EVARISTO: Ei bine, Signor conte ? CONTELE: Poftim evantaiul, fll arotăj. EVARISTO *(îl apucă cu lăcomie):* Oh, ce plăcere!

Cât vă sunt de îndatorat. CONTELE : Dacă e al dumitale, păstrează-1. EVARISTO: Sigur, e al meu, nu mai încape

nicio îndoială. CONTELE : Şi cu tabachera cum rămâne ? EVARISTO: Să nu mai vorbim. Sunt sclavul

dumneavoastră. (Aleargă şi *intră la Suzanna):* CONTELE : O să cumpăr alt evantai. O să dau

un sfert de ţechin şi o să" facă aceeaşi figura. CRESPINO *(se întoarce dela negustoreasă):* In

sfârşit, a ieşit bine. Aha, Signor conte, îmi daţi speranţe? CONTELE : Foarte, foarte bune. Azi e o zi norocoasă pentru mine. Toate îmi merg bine. CRESPINO : Ah, de'v'ar merge bine şi asta !
CONTELE : Da, numai de cât, aşteaptă. Hei,

Giannina !

GIANNINA *(din casă):* Signore, ce doriţi? *(Furioasă) :* Ce pretenţii mai aveţi ?

CONTELE : Hai ! Nu cu atâta furie. Mai puţin înfierbântată. Iţi vreau numai binele. Vreau sâ te mărit.

GIAUNINA : N'am nevoie de dumneavoastră.

CRESPINO (contelwij: Auziţi ?

CONTELE *(lui Crespino):* Aşteaptă. *(Gianninei):* Yreau să te mărit cum îmi place mie.

GIATTUINA : Şi eu vă spun că nu mă interesează.

CONTELE: Vreau să ţi—ı dau de bărbat pe Crespino.

GlANTflNA *(mulţumită):* Pe Crespino ? CONTELE *(Gianninei):* Ei, ce spui ? GIANNINA: Da, Signore, din toată inima, cu tot sufletul.

CONTELE *(lui Crespino):* Vezi ce'nseamnă să ai protecţia mea ? CRESPINO :

Da, Signore, văd.

SCENA XII

(Moracchio *iese din casă; şi ceilalţi).*

MORACCHIO : Ce faceţi aici ?
GIANNINA : Şi tu ce te bagi, ce te amesteci ?
CONTELE : Giannina trebue să se mărite sub auspiciile protecţiei mele. MORACCHIO: Signore, sunt foarte mulţumit.
şi tu, cu binişorul sau cu răul, ai să te supui.
GIANNINA : O, am să mă supun bucuroasă.
MORACCHIO : Cu atât mai bine pentru tine.
GIANNINA : Şi pentru ca să-ţi arăt că mă supun, iaca-i dau mâna lui Crespino. MORACCHIO (cu *necaz):* Signor conte? CONTELE *(calm)* : Lasă aşa.
MORACCHIO: Dar, Signor conte, nu rămăsese vorba să-1 ia pe Coronato ?

SCENA XIII

(Coronato iese **dtu** *han* **; şi** *ceilalţi).*

CORONATO: Cine mă cheamă?
MORACCHIO : Vin'ncoa. Ia te uită. Signor conte doreşte ca sora mea să, se mărite. CORONATO *(cu pasiune):* Signor conte... CONTELE : Eu sunt un cavaler drept, un protector cu socoteală, de omenie. Giannina nu te vrea şi eu nu pot, nu trebue, nu vreau să uzez de violenţă. GIANNINA : Da, Signor. îl vreau pe Crespino în ciuda lumii întregi. CORONATO *(lui Moracchio):* Şi tu ce spui ? MORACCHIO *(lui Coronato):* Dar dumneata, ce spui ?
CORONATO : Cine nu mă vrea, nu mă merită.
GIANNINA : Aşa, bine zis.
CONTE"LE *(lui Crespino):* Iată efectul protecţiei mele.

CORONATO : Signor conte, v'am trimis şi celălalt, butoiaş de vin.

CONTELE : Adu-mi nota şi-o să-ţi plătesc. *(Vorbind, scoate tabachera şi ia> tabac).*

CORONATO : Are tabacheră de aur. O să-mi plătească.

MORACCHIO *(Gianninei) :* Ai vrut să faci după capul tău. GIANNINA : Aşa
mi se pare.

MORACCHIO : Dacă o să-ţi pară rău, să nu spui nimic.

CONTELE : N'o să-i pară rău niciodată ; poate să conteze pe protecţia mea. MORACCHIO :
Pâine, pâine, nu protecţie. CONTELE : Si aşa : când faceţi nunta ?

c;RESPINO : Repede

GIANNINA : Chiar şi acum.

SCENA XIV

(Baronul iese din spiţerie ; şi *ceilalţi).*

BARONUL : Ei, bine, Signor conte, aţi văzut-o pe Signorina Candida ? I-aţi dat evantaiul ? Dece nu m'aţi lăsat să am eu plăcerea să i-**1** prezint ?

GIANNINA : Cum ! Nu 1-a căpătat Signor Evaristo ?

CONTELE : N'am văzut-o încă pe Signorina Candida. Cât despre evantai, mai am şi altele, m'am gândit la unul mai frumos. Oh. iată că a venit şi Signora Gertruda.

SCENA XV

(Gertruda, Evaristo, Suzanna —. toţi trei ies diu prăvălia. Suzannei).

GERTRUDA *(Suzannei)*: Fii bună şi cheam'o jos pe nepoata mea. Spune-i că trebue să-i vorbesc. Să vină aici-

SUZANNA: Imediat Signora. *(Merge la vilă, bate, i se deschide şi intră).*

GERTRUDA (încet *lui Evaristo):* N'am nicio plăcere ca Signorii conte şi baron să-mi intre în casă. La ora asta putem să stăm de vorba şi aici.

CONTELE : Signora Gertruda, tocmai domnul baron si cu mine ne pregăteam să vă facem o vizită.

GERTRUDA : Va rămân foarte îndatorată. Acum e ora plimbării. Să luăm puţin aer.

BARONUL, *(serios)*: Bine te-ai întors Signor Evaristo.

EVARISTO *(brusc)* : Supusul dumneavoastră.

SCENA XVI

(Candida şi Suzanna ies din vilă).

CANDIDA : Ce doreşte scumpa mea mătuşă '.'

GERTRUDA : Să facem câţiva paşi împreună.

CANDIDA : Ah ! E aici şi perfidul acela de Evaristo.

GERTRUDA (Candidei): Dar ce'nseamnâ că **n'ai** evantaiul cu tine. CANDIDA : Nu ştii că s'a rupt azi dimineaţă ? GERTRUDA : Ah da. aşa e. Dacă s'ar putea găsi altul.

BARONUL (încet *contelui, lovindu-l cu cotul)*

Acu' e timpul să i-1 dai. CONTELE (încet *baronului):* Nu. în public nu se poate.

GERTRUDA : Nu cumva, Signor Evaristo. are vreunul din întâmplare ? EVARISTO : Iată-1, la ordinele dumneavoastră. (71 arată *Gertrudei, dar nu i-l dă. Candida se întoarce cu dispreţ).* BARONUL (încet *contelui):* Evantaiul dumitale. CONTELE *(baronului):* Ei drăcie, ce-o mai fi şi asta?!

BARONUL *(contelui):* Scoateţi-1 repede pe al dumneavoastră.

CONTELE *[baronului):* Nu, acum, nu. GERTRUDA : Nepoată dragă, nu vrei să primeşti •această atenţie din partea lui Signor Evaristo ?

CANDIDA: Nu Signora, scuză-mă. N'am nevoie.

CONTELE *(baronului):* Vedeţi, nu-l primeşte.

BARONUL (contelui): Daţi-mi-1 mie, daţi-mi-1 mie.

CONTELE *(baronului) :* Vreţi să iasă vreun duel?

GERTRUDA : Se poate şti dece nu vrei să primeşti evantaiul ?

CANDIDA *(Gertrudei, strămbăndu-se)*: Pentrucă nu e al meu şi nu-mi era mie destinat. Şi pentrucă nu face nici pentru mine, nici pentru dumneata să-1 primesc.

GERTRUDA : Signor Evaristo, e rândul dumitale să te explici.

EVARISTO: Sunt gata s'o fac dacă mi se în-gădue.

CANDIDA *(vrea să plece):* Cu voia dumneavoastră.

GERTRUDA : Rămâi aici. Iţi poruncesc; *(Candida rămâne).*

BARONUL *(contelui):* Ce e încurcătura asta ?

CONTELE *(baronului):* Habar n'am.

EVARISTO *(Suzannei):* Signora Suzanna, dumneata recunoşti evantaiul ăsta.

SUZANNA : Da, Signore, e acela pe care l-aţi cumpărat dela mine azi dimineaţă, şi pe care, fără să mă gândesc prea mult, am crezut că I-aţi luat pentru Giannina.

GIANNINA *(Suzannei):* Aşa da, îmi place : fără să te gândeşti prea mult.

SUZANNA: Da, îmi mărturisesc greşala; şi dumneata învaţă dela mine să-ţi recunoşti greşelile. Pe de altă parte, ceva dreptate am avut şi eu. deoarece Signor Evaristo ţi 1-a dat ţie.

AN NI NA : Să-l predau Signorinei Candida ; dar tocmai când vroiam să i-1 dau. m'a repezit. Nici nu m'a lăsat să vorbesc. Apoi am vrut să vi-1 înapoiez. Dumneavoastră nu l-aţi mai primit. Atunci i l-am dat lui Crespino. 1ESPINO : Eu am căzut şi 1-a luat Coronato. VARISTO : Dar unde e Coronato? Cum a ieşii
din mâinile lui Coronato ? RESPINO : Sst! Tăcere ! Nu-l mai chemaţi. Mai bine că nu e aici. Vă spun eu cum stau lucrurile. Necăjit, am intrat în han să iau puţin vin. Am găsit evantaiul din întâmplare şi l-am luat. VARISTO : Si ce-ai făcut cu el ? RESPINO : Cadou domnului conte. -ONTELE : Şi eu cadou domnului baron. ARONUL *(cu dispreţ):* Dar dumneata 1-aL luat înapoi.

ONTELE : Şi l-am depus în mâinile lui Evaristo.

VARISTO : Şi eu îl prezint, depunându-1 in mâinile Signoritei Candida.

(Candida face o reverenţă, ia evantaiul râzând mulţumită).

ARONUL *(contelui):* Ce'nseamnă scenă asta? Ce e încurcătura asta ? M'am făcut ridicul din cauza dumitale.

ONTELE : Vă jur pe ce-am mai sfânt, pe Dumnezeul meu, Signor Evaristo... EVARISTO: Haide, haide, Signor conte. Suntem doar prieteni. Fiţi drăguţi. Daţi-mi o priză de tabac.

CONTELE: Aşa sunt eu. Când mă ia cineva cu binişorul nu se poate să mi se mai înfierbânte sângele.

BARONUL : Dacă nu se înfierbântă al dumitale mi se înfierbântă al meu.

GERTRUDA : Signor baron...

BARONUL : Şi dumneavoastră, Signora, vă bateţi joc de mine ?

GERTRUDA : Scuzaţi-mă. Dumneavoastră mă cunoaşteţi prea puţin, Signore. Nu m'am purtat necuviincios cu nimeni. Am ascultat propunerea dumneavoastră. A ascultât-o şi acceptat-o şi nepoata mea. Eu, cu plăcere mi-am dat consimţământul.

CONTELE *(baronului):* Auziţi ? Asta numai pentrucă am vorbit eu cu ele.

BARONUL *(Candidei):* Şi dumneavoastră, Signorina, pentru ce mi-aţi dat iluzii, pentru ce m'aţi înşelat ?

CANDIDA : Vă cer iertare, Signore. Eram frământată de două pasiuni contrarii. Răzbunarea mă împingea spre dumneavoastră. Dragostea mă redă lui Evaristo.

CONTELE : Ei, aici nu mă mai bag.

EVARISTO : Dacă aţi fi fost un îndrăgostit mai puţin calculat şi mie prieten mai sincer n'aţi fi ajuns în situaţia asta.

BARONUL : Da, e adevărat; mărturisesc pasiunea mea, îmi condamn slăbiciunea. Insă dispreţuesc amiciţia şi purtarea domnului conte.

CONTELE : Eh, nu face nimic. Să rămânem prieteni. Aşa mai glumeşte omul. Doar între noi, nobilii, ne cunoaştem. Hai, curaj, să facem nunta.

GERTRUDA: Şi-acum să intrăm în casă şi sper că totul se va împlini spre bucuria tuturor. *(Candidei care îşi face vânt cu evantaiul):*

Ei, eşti mulţumită că ai în sfârşit evantaiul acesta după care ai oftat atât ?

CANDIDA : Nu pot să spun cât sunt de fericită.

GIANNINA : Grozav evantai. Ne-a sucit capiu tuturor.

' CANDIDA : E din Paris evantaiul ăsta ? SUZANNA : Dela Paris, vă asigur. GERTRUDA : Să mergem. Vă invit pe toţi la masă. *(Actorilor):* Vom" bea în sănătatea cui 1-a făcut şi mulţumim cu umilinţă celor care ne-au făcut cinstea să-1 asculte.

— Cortina —